

PETNAJST LET TRIBUNE

LETO XV.

Ljubljana,

2. VI. 1965

Številka 16

TRIBUNA

LIST SLOVENSkih ŠTUDENTOV

Sedaj, ko je politična in kulturna situacija na Slovenskem dokončno sanirana in se nam ni treba več bati očitkov, da hočemo izvajati sentimentalni pritisk na široke množice bralcev Tribune in si nabirati političnih pristašev, objavlja obstoječi uredniški odbor, da je Tribuna z letošnjim študijskim letom zakoračila v petnajsto leto svojega življenja.

V navado je prešlo, da se mora ob takih priložnostih nekaj zgoditi, toda kaj? Uredniškemu odboru Tribune ni bilo dano, da bi ob velikem jubileju otvoril kak sejem, palačo, študentski dom, gostilno, ni bilo proslav, govorov, obetov, odlikovanj. Namesto tega je prišla trpka negotovost v obliki tožbe CP Delo za nekaj milijonov neplačanih računov. Prišlo je nekaj starih prijateljev, ki smo jih iz taktičnih, taktičnih in netaktičnih razlogov, političnega in apolitičnega posluha vrgli iz uredništva, s predlogom, da se dobimo pri kapljici in spregovorimo o petnajstih generacijah, ki so verjele, da so prav one vnesle v Tribuno nekaj novega, bistvenega, trajnega. Trajnega? V preteklem letu je Tribuna menjala 14 urednikov.

Morala je ena izmed oblik družbene zavesti, kateri se na poseben način odraža in izraža družbeni bit, kot tudi ostale oblike družbene nadgradnje. Morala je »v zadnji instanci proizvod vsakokratnega ekonomskega položaja družbe. In kakor se je družba doslej gibal v razrednih nasprotjih, tako je bila morala vedno razredna morala.« (Antidürring, str. 107; CZ Lj. 1948). Morala seveda ni samo pasivna posledica ekonomske baze, temveč je relativno samostojna in vpliva tudi povratno nazaj na svoj vzrok. Prav tako različne oblike zavesti vplivajo na moralo, kot ona nanje. Njihov vpliv je seveda zelo različen, tako glede na forme, kot glede intenzivnosti njihovega učinkovanja. Povsem druge posledice je imela določena morala pri formiranju prava, kot je njen vpliv npr. na neko vrsto umetnosti. Tudi v različnih družbeno-ekonomskih formacijah je to delovanje spremenljivo, kot je bila različna tudi sama vloga morale v raznih družbenih formacijah. Če je morala odvisna od resničnih življenjskih procesov njenih nosilcev, imamo torej v razredni družbi hkrati več moral; moralo vladajočega in moralo zatiranega razreda, tisto, ki opravičuje zatiranje in izkoriščanje človeka, in moralo protesta proti določeni obliki izkoriščanja. Vendar imajo vse te oblike morale neke skupne poteze, značilnosti, čeprav so različne družbe, v katerih so nastale.

Ce so bile in kadar so bile obstoječe morale — kot tudi ostale oblike ideologije — v protislovju z danimi družbenimi odnosi, se je to pač zgodilo zato, ker so obstoječi odnosi prišli v protislovje z obstoječimi proizvodnimi silami. Protislovje razrednih družbenih sistemov pogosto tudi protisloven razvoj morale. Tako da vsak moralni napredek hkrati nosi v sebi tudi elemente moralnega nazadovanja. »Vendar ob vsem tem ni nobenega dvoma,« pravi Engels v Antidürringu, »da je pri tem morala v splošnem napredovala.«

Toda ali bo kvalitativna preobrazba sil, odnosov in procesov, uresničenje socialistične družbe, človekove dezalienacije povzročilo, da bo morala, kot ena izmed oblik odtujitve človeka razredne družbe, postala nepotrebna? In bo odmrta, kot bo odmrta država, pravo, kot bo ukinjena religija itn.?

Ali pa bo morda šele v komunistični družbeno-ekonomski formaciji doživela svojo uresničenje in izpopolnitev, ter ne bodo njena načela več v nasprotju s prakso, kot se ji to dogaja v kapitalizmu? Ali bo njena vloga v socializmu drugačna kot v njegovem razvitem delu — komunizmu —, bolj važna ali manj in bo v njem huda borba za komunistično moralo, ker so v socializmu še ostanki razredne družbe in njeni vplivi?

Ce se čudimo ali ne — in si to razlagamo z dialektiko in dialektično ali ne — naletimo pri raznih »marksističnih« teoretičnih na povsem nasprotna stališča o vlogi in pomenu socialistične morale.

Oglejmo si najprej tiste Marxove in Engelsove misli, iz katerih bi lahko izvajali zaključke o njunem negativnem odnosu do komunistične morale.

Eden najbolj otipljiv argumentov za pojmovanje, da je Marxu morala oblika odtujitve ter tako tuja marksizmu, bi bila verjetno neka misel iz Marxovega pisma Engelsu 4. novembra 1864. V tem pismu seznanja Engelsa z ustanovitvijo prve internacionale. Potem ko mu je opisal borbo, ki jih je imel s člani podkomiteja in generalnega komiteja Internacionalne delavske zveze, da niso sprejeli Le Laubezovega statuta in Wolffovih pravil, ter kako je končno sam sestavil povsem nova pravila, pravi: »Podkomite je sprejel vse moje predloge (glede Statuta Internacionalne — J.S.). Zadolžili so me le, da v preambulo Statuta dodam dve frazi o »dolžnosti« in »pravici«, prav tako o »pravici, morali in pravu«, toče to je na takem mestu, da ne bo naredilo nobene škode.« (Prepiska III., str. 218; Kultura, Beograd 1959). Poglejmo najprej še ti dve frazi:

»zato

je bila ustanovljena Internacionalna delavska zveza,

ki izjavlja,

da vse njene organizacije in posamezniki priznavajo resnico, pravico in moralo kot temelj svojih medsebojnih odnosov in odnosa do vseh ljudi ne glede na barvo, vero in narodnost;

da ne priznava nikakršnih pravic brez dolžnosti, nobenih dolžnosti brez pravic.« (Izbrana dela I. str. 492; CZ, Ljubljana 1959).

Morala naj bi torej bila neprimerna za delavsko gibanje, pri organizaciji in ustvarjanju njegovih ciljev, škodljivo naj bi bilo propagiranje njene uporabe. Marx torej ima moralo za ideološko obliko zavesti, ki bo z uresničitvijo človeške družbe odpadla, hkrati z odtujitvami razredne družbe.

Zakaj govori potem Marx o pravicah, dolžnostih in sploh o morali kot škodljivih frazah? To nam precej pojasni, če si oglejmo takratno družbeno situacijo in zlasti idejne tokove v takratnem delavskem gibanju.

V novo ustanovljeni delavski organizaciji so imeli veliko vlogo, oziroma večino chartisti, owenisti, zlasti proudhonisti.

Marx je torej tu imel opravka predvsem z maloburžoaznimi in utopističnimi teorijami — s katerimi je bila okužena večina delavskih strank —, ki so hotele ustvariti socializem z apeliranjem na buržoazne denarce in srca. V taki situaciji je bila Marxova naloga, da postavi to prvo mednarodno delavsko organizacijo na soliden temelj, znanstveni socializem.

Prav zaradi take situacije v evropskem delavskem gibanju je bilo Marxu svoje nazore »teško razložiti v taki obliki, ki bi bila sprejemljiva za sedanje stanje (tj. leta 1864 — J.S.) proletarskega gibanja.« (Prepiska III., str. 219). Ker je bila množičnost maloburžoaznih in utopističnih elementov v Internacionalni velika, Marx ni mogel povsem mimo njihovih abstraktnih zahtev in puhlih fraz. Pač pa jih je vnesel v tekst tako, da nimajo bistvenega pomena in vpliva ob njegovih revolucionarnih zahtevah. In zato pravi Marx v pismu Engelsu, da ne bodo naredile nobene škode.

Kritika amoralizma in buržoazne morale v samih delavskih partijah seveda še ni nikakršen dokaz, da bo morala ostala še v brezrazredni družbi. Kakšno je potem stališče Marxa in Engelsa do morale v socializmu, ali jo priznavata ali ne?

Povsem nedvoumen odgovor na to vprašanje da Engels v Antidürringu, ko govori o proletarski morali o človeški morali, ki pa se bo uresničila šele, ko bodo popolnoma izginila razredna nasprotja (str. 106, 107). Tudi Lenin povsem kategorično pritrdilno odgovori na to vprašanje. (Izbrana dela zv. 4, str. 447—450; CZ, Lj. 1949). Tudi Marxu je komunizem zavestna ustvaritev humanističnega ideala. Poglejmo, kaj pravi o tem v Pariških manuskriptih: »Komunizem kot pozitivna ukinitve privatne lastnine kot človekove samoodtujitve, ter zato, kot resnično prisvajanje človekovega bistva od človeka in za človeka, je popoln, zavesten in znotraj celokupnega bogastva dosedanjega razvoja nastali povratek človeka k sebi, povratek človeka kot družbenega tj. človeškega človeka. Ta komunizem je kot dovršeni naturalizem — humanizem, kot dovršeni humanizem = naturalizem, je resnična rešitev spora med naravo in človekom, med človekom in človekom, dejanska rešitev borbe med eksistenco in bistvom, med opredmetenjem in samopotrjevanjem, med svobodo in nujnostjo, med individuom in rodom. On je rešitev uganke zgodovine in ve, da je on ta rešitev.« (Rani radovi, str. 242; Naprijed, Zagreb (1961). Tako človekov prirodni obstoj postane človeški, družbeni, človek bo osvobojen zunanje prisile, ki dela »delo le sredstvo za zadovoljevanje potreb izven njega.« (Prav tam, str. 213) in bo uresničeno stanje, ko bo človekovo delo samo postalo potreba. To pa je možno le na podlagi »teorije, ki proglašča človeka za najvišje bistvo človeka.« Človekovo bivanje, njegov zavestni obstoj kot družbenega bitja bo prav gotovo imel pomembne posledice za njegovo ravnanje in pojmovanje, torej tudi za moralno delovanje in odnose med ljudmi. Človeku bo tako sočlovek res človek, bo čutil potrebo po človeku, ki mu ne bo le sredstvo za zadovoljevanje lastnih ciljev, kot v razredni družbi.

Za uresničenje tega načela je eden osnovnih pogojev odprava privatne lastnine, privatne lastnine proizvodnih sredstev, ki omogočajo zasluževanje tujega dela, ne pa tudi lastnine pridobljene z lastnim delom, »lastnine, ki je podlaga vsaki osebnih svobodi, dejavnosti in samostojnosti.« (Izbrana dela zv. I. str. 33). Isto se bo zgodilo z delitvijo dela, ki je povzročila, da je človek postal pritlikliva stroja, da je vse življenje opravljal eno samo funkcijo, eno samo delo, en sam gib in le tega razvil do avtomatičnosti, medtem ko so mu ostale nerazvite, neizkoriščene. Komunizem kot ukinitve delitve dela bo ustvaril pogoje, ko človek ne bo obsojen samo na en poklic, na eno delo, ampak bo lahko kritik, ribič, fizik itn. hkrati. S tem še ni rečeno, da bo vsak Rafael, toda vsak, ki ga bo v sebi nosil, bo imel možnost, da se tudi razvije v Rafaela.

Te resnične človeške pogoje človekovega bivanja bodo ljudje uresničili, ko bodo »postali gospodarji svoje lastne družbenosti.«

Seveda je vmes še dolga doba razvoja, ko se novo ustvarjajoča družba razvija iz dosedanjih zgodovinskih razrednih temeljev in »se je zato v vseh pogledih, ekonomsko, moralno in duhovno še drže znamenja stare družbe, iz katere izhaja.« (Izbrana dela zv. II., str. 18). Torej obdobje, ko se šele izgrajujejo temelji komunistične družbe, materialni in duhovni; torej tudi obdobje oblikovanja bodoče morale. To bo obdobje borbe s tujimi elementi in vplivi, kot tudi s problemi, ki izhajajo iz lastnih pomanjkljivosti. Obdobje še vse polno bojev, konfliktov, deformacij, borb za boljše, popolnejšo družbo. Ena značilnost bo zato prav solidarnost in discipliniranost ustvarjalcev te družbe — kar je zlasti mnogokrat poudarjal Lenin — ter njihova vztrajnost pri uresničevanju svojih idealov. Prav tako še ne bo »carstva svobode«, svobodnega razvoja osebnosti, ukinitve delitve dela na fizično in umsko, bo pa to doba uresničevanja teh človeških pogojev ustvarjanja.

»Zares človeška morala, ki bi se povzpe-

la nad razredna nasprotja in nad spomin na ta nasprotja, bo mogoča šele na družbeni stopnji, ki ne bo le premagala razredno nasprotje, temveč ga bo tudi za življenjsko prakso pozabila.« (Antidürring, str. 107). Toda kakšna bo ta morala, morala družbe, ki se bo razvijala na ekonomski osnovi brezrazredne družbe?

Nedvomno je, da bo tudi komunistična morala imela elemente, ki jo bodo povezovali s prejšnjimi oblikami morale. Zakaj komunizem ni le najradikalnejši prelom s staro družbo in idejami stare družbe, ampak tudi kritična predelava in ohranitev pozitivnosti človekove zgodovinske dejavnosti, tako materialne kot duhovne.

Saj tako, če ne še večjo spremembo kot jo bo doživela celotna nadgradnja v komunizmu, bo doletela samo moralo. Ne bo več države, prava, politične in religiozne odtujitve, torej oblik, ki so v dosedanjih družbi igrala precej pomembno vlogo pri uravnavanju odnosov med ljudmi. Ukinitve oziroma odmrte teh odtujitev bo prav gotovo imela za posledico povečanje pomena morale, hkrati pa bo njen vpliv bolj direkten, neposreden, kot je bil v razredni družbi. Prav ta neposrednost pa bo zopet vplivala na povečanje njene moči in pomena.

Resnično komunistična družba je možna le kot univerzalna družba. Univerzalni pogoji človekovega bivanja (seveda ne mislim s tem, da bodo vsi, prav vsi ljudje imeli povsem enake možnosti, kar je nesmisel, vsaj če bi že odpravili vse družbene razlike, ostanejo še vedno prirodne in tudi če te zreduciramo na minimum, ostane še vedno različna priroda ljudi samih) bodo osnova za univerzalno moralo. Ta občečloveška človeška morala, ne bo le obča, kjer bo veljala za vse človeštvo, ampak hkrati s tem, in prav zaradi tega, tudi edina — glede na osnovnih značilnosti in vloge —, saj ni več delitve družbe na razrede, ni več delitve dela na fizično in umsko, delitev na posamezne poklice itn., kar vse je porajalo, da je v razredni družbi ne le vsak razred, ampak tudi vsak poklic imel svojo lastno moralo.

Ker torej ne bo več razrednih, nacionalnih ipd. nasprotij, ter bo torej ta proletarska morala občečloveška, bo njeno področje mnogo širše, kot pa katerekoli morale do sedaj. S tem pa bodo zlasti moralne sankcije mnogo vplivnejše, ker jih izvaja mnogo širši krog ljudi. Prav tako se jim kršitelj ne bo mogel umakniti na drugo področje ali pa v drugo stvarno plast. Vse to nedvomno spet potrjuje, da bo vloga in moč morale v brezrazredni družbi narasla.

Lahko bi sklepali, da bo ena izmed značilnosti tudi njena velika dinamičnost, spremenljivost in menjanje njenih elementov, ker bo komunistična družba, družba zavestnega spreminjanja in oblikovanja prirode in družbe, ker bodo proizvodilne sile naraščale in se razvijale hitreje, kot doslej. Toda ne! Engels pravi v Antidürringu: »Brez dvoma pa bo imela največ prvin, ki obetajo trajnost, tista morala, ki zastopa v sedanjosti prekrat te sedanjosti, bodočnost, torej proletarska morala.« (str. 106).

Toliko torej o vlogi in pomenu morale v komunistični družbi. In kakšna bo vsebina komunistične morale po predvidevanjih Marxa in Engelsa?

ostale človeške lastnosti in sposobnosti

Mislím, da bi lahko veljala za moralo nasploh, misel, ki jo je izrekel Engels glede spolnih odnosov v bodoči družbi: »Kar torej danes lahko domnevamo o ureditvi spolnih odnosov, ko bo v bodočnosti odpravljena kapitalistična proizvodnja, je pretežno negativnega značaja in se omejuje po večini na to, kar bo odpadlo.« (Izbrana dela II. zv., str. 304). Zakaj Marx in Engels nista bila »kuharja bodočnosti«, ampak sta analizirala in prikazovala le objektivne tendence družbenega razvoja, ki so nujno izhajale iz takratnega družbenega stanja. Ne pa da bi prerokovala ali delala popoln načrt ureditve »raja na zemlji«, ker je bilo to povsem tuje njunim nazorom. Res je, da se specialno s tem vprašanjem tudi nista ukvarjala, toda če bi se, kaj več kot nekaj najsplošnejših ugotovitev ne bi mogla dati, ker nista imela za temeljitejšo analizo niti konkretnega materiala, brezrazredne družbe, kjer bi proučevala, kako se resnični življenjski procesi odražajo in izražajo v zavesti ljudi, ter kako vplivajo na oblikovanje družbene biti.

Marx in Engels sta pustila tudi vrsto nerešenih vprašanj, o katerih v njunih delih ni govora. Tako npr. nimamo njunega jasnega odgovora na vprašanje o odnosu ekonomske baze in morale kot oblike nadgradnje, zlasti v komunizmu; prav tako o odnosu morale in prava, morale in religije; nimamo jasnega odgovora na vprašanje, kakšno vlogo je igrala morala v raznih družbeno ekonomskih formacijah; potem o formah morale, o njenih sestavnih elementih itn. itn.

Mislím, da ni potrebno navajati že znanih vzrokov, zakaj klasika nista podrobno obdelala teh vprašanj. Toda to ne bi smelo biti vzrok za zanemarjanje proučevanja morale, ampak spodbuda, teoretičkom marksizma, da to področje, ki je pri klasičnih nekoliko zanemarjeno, temeljito obdelajo, kot so obdelana nekatera druga področja marksizma.

Jože Šter

DUNAJSKA POMLAD

60 let dunajske univerze. Velik in pester sprevod od univerze do Stephanskirche je spremljal slabo vreme. Vendar tudi to ni vplivalo na spekter barv ogrinjaj, ki so jih nosili univerzitetni profesorji iz 200 univerz, ki so kot gostje dopotovali na Dunaj. Na sliki: Pred vhodom v Stephanskirche. V sredini rektor dunajske univerze dr. Fellinger.

Šeststo let dunajske univerze

Najvojvoda Rudolf IV. je 12. marca 1365 ustanovil dunajsko univerzo in nosi še danes po njem ime: Alma Mater Rudolphina.

V tej zvezi so Dunajčani letos pripravili številna slavlja, tako je bil 10. maja slavnostni sprevod, nato je bila v Stadthalle slovesna kulturna prireditev, podelitev naslovov častnih doktorjev znanosti, svečana predstava v Burgteatru, kjer so nastopili najbolj znani avstrijski igralci — za slavlje primernem — Urfaustu. Ob tej priložnosti so pred predstavo izvajali 5. Beethovnov simfonijo, kar je dajalo predstavi še mnogo bolj slovesni videz. Na Dunajski univerzi je študiralo od leta, ko je bila ustanovljena, do danes okrog milijon študentov, v teh letih pa je poučevalo približno 5000 profesorjev. Letos je redno vpisanih 18.000 študentov, študij pa jih konča povprečno 600.

Od celotnega števila redno vpisanih študentov je kar četrtina tujih študentov in od tega daleč največ Nemcev, njim sedijo Griki, Iranci in drugi.

Zanimivo je pogledati tabelo, ki prikazuje številčno stanje študentov iz držav v razvoju. Največ je študentov iz Združene arabske republike. Teh je na vseh visokih šolah in univerzah Avstrije kar 471, tem pa sledijo daleč zadaj Irak, Izrael in druge s približno 100 študenti.

Avstrijska zveza študentov se imenuje Österreichische Hochschülerschaft, sestavljena pa je iz številnih političnih strank. Na zadnjih volitvah je dobil največ glasov tako imenovani Wahlblock, in to kar 57,68%. Tega sestavljajo svobodnjaki in katoličani. Temu sledi Zveza svobodnih študentov (Ring freierlicher st.), ki je dobila 28,68% vseh glasov, tretji so socialisti z 12,08 %, nato so demokrati 1,65 in drugi.

Tako imajo največ sedežev v predsedstvu »wahlblockovci« in to 20, »zveza svobodnjakov« 9, socialisti 4 in demokrati 1.

Avstriji in neonacizem

Pred nedavnim smo veliko slišali o izgredivih, ki so jih na Dunaju uprizorile skupine nacistično usmerjenih študentov (»ringovci«). Med temi in mnogo številnejšo antinacistično usmerjeno mladino ter javnostjo na splošno je tedaj prišlo do hudih spopadov, pri katerih je bil ubit 67-letni Ernst Kirchweggen, ki je takrat demonstriral zoper univerzitetnega profesorja na akademiji za trgovino zlo-

glasnega nacista Borodaykewycza. O tem primeru in »pitem, ko so se duhovi pomirila«, je dunajski list Arbeiter Zeitung objavil obširnejši članek o vprašanju, od kod na Dunaju in v Avstriji nacistično usmerjeni mladinci.

Veliko sem se pogovarjal z avstrijskimi kolegi — socialisti o tem vprašanju. Po njihovem mnenju neonacizem med mladino ne sodi v neko organizirano gibanje, temveč le kot posamezni izbruhi. Ne glede na to, pa poglejmo, kaj je pravi odprto pismo nekoga delavskega sveta, potem ko so stotisoči Avstrijcev po televiziji in po dunajskih ulicah gledali mlade desne radikalce, kako mečejo solzilne bombe:

»Ti dečki niso mogli pripadati nekdanjemu Hitlerjugendu. Niso se tedaj še niti rodili, ali pa so bili dojenčki, ko je bila Avstrija osvobodjena. Kdo jih je vzgojil v naciste? Tega vsekakor ni mogel storiti le tisti profesor za svetovno trgovino na Visoki šoli.« Najprej je treba reči, da je pojasnilo o »neonacizmu« nesprejemljivo. Bistvo neonacizma ni v tem, da je to povsem nekaj novega, nekaj kar se v bistvu razlikuje od starega nacifašizma. Beseda »neo« naj bi predvsem opozarjala na dva momenta: med nacisti so povsem novi ljudje, ki so bili šele v drugi republiki zastrupljeni s tem strupom. In drugo: neonacizem skuša prilagoditi nacionalsocialistične ideje korenito spreminjenim razmeram po letu 1945.

Avstrijski neonacisti ne govorijo na primer več o »Anschlussu«, pač pa se omejujejo na to, da avstrijsko nacionalnost zasmejujejo in da dajejo na znanje, da obstaja edino le »nemški narod«. Toda odločilno pri tem je dejstvo, da neonacizem zastopa vse osnovne teze nekdanjega nacizma, teze, katerih uveljavljanje je stalo življenje milijone ljudi. To nacistično učenje je antisemitsko, protislovensko in protislavstveno. Strahotni zločini nacizma se opravičujejo z demagoško trditvijo, da so to — »zločini drugi«.

Iz tega izhaja resnica, ki so jo predvidevali tisti, ki kot začarani »bulijok« v mlade, bučne neonaciste. V krogih neonacizma imajo vodilno vlogo stari nepopravljivi nacisti. Oni so nosilci ideologije, organizatorji in menažerji akcij, ki jih izvršujejo mladi neonacisti. Tisti, ki si želijo to neonacistično nevarnost uspešno pobijati, bodo morali glavni udarec usmeriti proti »stari gospodiji«.

Ti nepopravljivi nacisti predstavljajo svojevrstno socialno strukturo: med njimi v glavnem ni industrijskih

delavcev, zelo malo je malih in srednjih nameščencev.

Neonacistične provokacije so v zadnjem času privedle do tega, da se z vseh strani zahteva več pojasnitve mladini o bistvu nacizma in o zločinah, ki jih je nacizem napravil. »Toda pojasnjevanja sama še niso dovolj, dokler se stari gospodi ne postavijo okovi,« kot pravi Arbeiter Zeitung.

Nepopravljivi so aktivni v vojaških združenjih in tam imajo vse možnosti, da v imenu »duhovne obrambe dežele« zastupljajo mlade ljudi z nacističnim strupom. V raznih biltenih se nesramno olepšuje Hitlerjeva vojna. Poljska se obtožuje, da je ona kriva vojne, odpor avstrijskih rodoljubov pa se opisuje kot »izdajstvo«.

Prav gotovo ni naključje, da je med tolpo razbijancev in pretepačev, ki so pri zadnjih demonstracijah vzklikali: »Živel Auschwitz«, bilo mnogo tistih, ki jih je poučeval na visoki šoli Dierwarten. O vlogi starih nepopravljivih nacistov v »nacionalnih« študentskih združenjih in v »avstrijskem« alpinističnem klubu obstaja obsežna dokumentacija.

Avstrijski socialistični študentje ter napredna študentska mladina nasploh kot tudi avstrijsko javno mnenje so dosegli, da je nacistični profesor na visoki šoli za svetovno trgovino Borodaykewicz zaprosil za izredni dopust. Začelo se je namreč s televizijsko oddajo »Zeitwentele«, kjer ga je znani avstrijski humorist popolnoma očrnil. Temu je sledila tiskovna konferenca, kjer je hotel olepšati svoja stališča, vendar so ga z drugimi dokazi in spretnimi vprašanji novinarjev prisilili, da je zabredel v »nacistične vode« in njegova prepričevanja niso mogla nikogar več pričati.

Na zahtevo socialističnih študentov je avstrijska študentska organizacija izdala resolucijo, v kateri javno obsoja dejanje profesorja Borodaykewicza in njegovih študentov. Avstrijska javnost je zahtevala odstavek tega profesorja, vendar prosvetni minister Pfiff te zahteve ni uresničil, kajti po njegovem mnenju bi bilo to vmešavanje v avtonomijo univerze. Tako se je glasila njegova izjava za javnost, vsem pa je bilo jasno, da ni ukrepal zato, ker se je bal volitev in bi v tem primeru reaktorji dobili precej manj glasov.

Sedaj, ko so volitve mimo in ko je prevzel krmilo v roke socialist Jonas bijejo Borodaykewitzu zadnje ure in upati je, da bo z njim šlo v pokoj tudi precej drugih nacistično razpoloženih gospodov.

Ivo Straki

MEDNARODNI SEMINAR O JUGOSLOVANSKEM GOSPODARSTVU

V času od 25. julija do 5. avgusta letos bo odbor za strokovno prakso študentov ekonomije v sodelovanju z Zvezo študentov na ekonomski fakulteti in v tehničnem sodelovanju z Visoko šolo za politične vede priredil zanimiv in pomemben mednarodni seminar, ki se bo ukvarjal s problemi jugoslovanskega gospodarstva.

Avditorij tega seminarja bodo predstavljali v glavnem tuji študentje. Organizatorji pričakujejo okoli petdeset prijavljenec iz najrazličnejših evropskih držav, morda pa tudi iz ZDA, Azije in Afrike. Vsekakor bodo v strukturi udeležencev najbolj zastopani študentje evropskih držav — tako vsaj kažejo prijave, ki so prispеле doslej.

Seminar si zastavlja dokaj zahtevno nalogo: v zgoščenih, vendar dovolj obširnih oblikah hoče seznaniti tuje študente z glavnimi značilnostmi našega poveljnega gospodarskega razvoja, s prizadevanji za vključevanje v mednarodno delitev dela, s problematiko integracije in mednarodne blagovne menjave, s sistemom našega delavskega in družbenega samoupravljanja in z značilnostmi naše turistične dejavnosti.

Spekter obravnavanih problemov bo torej kar se da obširen. Predavali bodo naši znani strokovnjaki na omenjenih področjih, na primer Janez Stanovnik, dr. Janvid Flerč, Jože Smole, dr. Mitja Gorc in drugi in zato upravičeno pričakujemo zanimiva in tehtna predavanja. Predavanja bodo dopoldne, popoldne pa bodo posamezni predavatelji vodili diskusije. Pri razpravah bodo sodelovali tudi študentje zadnjega letnika ekonomske fakultete. Omenimo

naj, da so imeli doslej le redki univerzitetni centri v Jugoslaviji priložnost organizirati podobne seminarje. Z ozirom na strukturo udeležencev bo uradni jezik na seminarju angleščina, seminar pa se bo odvijal v prostorih visoke šole za politične vede.

Ob koncu seminarja si bodo udeleženci ogledali nekatere naše najboljše gospodarske organizacije. Namen teh ogledov je konkretno seznanjanje s problemi naše gospodarske graditve v neposrednem razgovoru s člani delovnih kolektivov.

Razen tega so organizatorji pripravili še sprejeme v ljudski skupščini, pri mestnem svetu in drugod. Sklenili so, da velja združiti koristno s prijetnim, zato bodo organizirali zaključni dvo-ali tridnevni izlet, ki bo udeležencem približal lepote in zanimivosti naše ožje domovine.

Morda še nekaj besed o organizatorju seminarja »O jugoslovanskem gospodarstvu«. Organizacijo seminarja so zaupali ljubljanskemu pododboru AIESEC zaradi vzornega dela v preteklih letih, obenem pa je to tudi del obveznosti, ki jih mora naša organizacija izpolniti do ostalih držav članic organizacije za strokovno prakso študentov ekonomije, ki so v preteklih letih že organizirale podobne seminarje. Na predzadnjem kongresu vseh članic, leta 1964 v Rimu, se je jugoslovanska organizacija obvezala, da bo organizirala seminar o značilnostih našega gospodarstva, za katerega je bilo med tujimi študenti precejšnje zanimanje. Seminar je po svoji strokovni plati namenjen zlasti študentom ekonomskih fakultet in visokih komercialnih šol držav članic AIESEC.

Vendar glavno vodilo v prizadevanjih za čim boljše organizacijo seminarja ni bilo samo izpolnjevanje sprejete obveznosti. Organizatorji se dobro zavedajo, da se bodo seminarja udeležili razen tistih študentov, ki so se že doslej intenzivno zanimali za Jugoslavijo, bržkone tudi študentje iz doslej manj zainteresiranih držav, na primer iz Švice in Velike Britanije in ena izmed važnih nalog seminarja bo vsekakor, približati jim našo državo in njene posebnosti.

Vidimo, da so se organizatorji seminarja znašli pred zelo zahtevnimi nalogami, toda z ozirom na njihovo doseženo prizadevanost ne moremo dvomiti v uspeh, ki ga upravičeno pričakujejo.

MEDNARODNO SREČANJE

V prvi polovici meseca julija (od 30. 6. do 11. 7.) letos bo v Ljubljani mednarodno srečanje študentov. Ta manifestacija bo že enajsta po vrsti.

Zamisel o sklicanju prvega takšnega srečanja se je uresničila leta 1954, v času, ko se je naša zunanja politika že afirmirala, ideje aktivne miroljubne koeksistence pa so dobivale vse več pristašev v mednarodnem dogajanju. Istočasno pa so bile razmere v mednarodnem študentskem gibanju še močno blokavsko polarizirane. Tu je ZSJ dobila možnost, da s svojimi stališči pomaga prebroditi krizo študentskem gibanju. Ena od smeri in eden od odsekov takšnih prizadevanj je tudi vsakoletno študentsko srečanje v Ljubljani.

Ta manifestacija je danes že precej afirmirana med študenti v tujini. Zanje ne vedo samo funkcionarji študentskih unij v posameznih deželah, ampak tudi vsi tisti visokošolci, ki se zanimajo za razmere v mednarodnih študentskih odnosih. V začetku je bila udeležba skromna, lansko leto pa je bilo prisotnih že večina evropskih držav in predstavniki študentov iz nerazvitih držav, ki se šolajo pri nas. Vse to priča o pomembnih poslanstvih tega srečanja.

Na letošnjem srečanju bodo udeleženci poslušali predavanja o naši notranji in zunanji politiki in o tem tudi diskutirali. Potem bodo panel-diskusije o študentskem turizmu in kulturi, ogled enega od naših podjetij, pa še dvodnevni izlet po Sloveniji, da se bodo lahko praktično seznanili z našo stvarnostjo.

Pavle Celik

MATURANTOVO PISMO

NEKAJ ZNAMO

Prav nič si ne domišljam, da bom povedal kaj novega, saj je ta stvar že zelo stara. Pa vendarle...

Se dober mesec in Ljubljana bo dobila kar lepo število novih mladih intelektualcev — maturantov, ki se bodo tokrat samostojno podali v življenje. Kako ga bodo krmarili, kaj bodo dosegli in postali, bo sedaj odvisno od njih samih. Večina se bo odločila za nadaljnji študij na univerzi, ostali, maloštevilni posamezniki, pa bodo odšli v službe. Ne glede na to, kam bodo oziroma bomo šli — mislim na ene kot druge — bomo imeli zavest: končali smo gimnazijo, postali novi izobraženci in kar je bistveno: nekaj znamo!

Ob zadnji besedi bi se lahko ustavili in razpravljali, kaj vse v resnici znamo. Menim, da bi se naš pogovor kaj kmalu končal in debato bi morali preusmeriti na nasprotno področje, kaj vse ne znamo. Ugotovitev našega razgovora bi se kar sama ponujala in nas bodla v oči, tako da bi jih najraje zatisnili, če ne bi bilo sramotno izmikati se resnici. Nekaj takole bi dejali: »Za ceno štirih let smo si pridobili malo, skoraj smešno malo znanja.« To je storjeno in pregovor

nas uči: po loči je prepozno zvoniti. Zares. Nam, ki bomo odšli z gimnazije, se ne da več pomagati, razen, da se sami zagrizemo v nadaljnji študij v želji nadoknaditi zamujeno. Lahko pa svetujemo našim znancom: učite se še in še. Mar ne izveniti ta stavek že malce smešno in navno? Samo spomnimo se koi-kokrat smo ga sprejeli, prikimali in nato hipoma ovrgli. A kljub temu ostani-mo pri njem in se skušajmo mimogrede previdno dotakniti še druge plati zvona naših profesorjev, ki so nam takšne in podobne besede polagali na srce.

Iz osemletke smo prišli v gimnazijo. Tu o kakšni samostojnosti nismo mogli govoriti, saj smo bili še zeleni. Potem pa gimnazija. Vse se je spremenilo. Izurili smo se v goljufanju, prepisovanju in tudi, — kar je vredno omeniti — profesorji so do nas spremenili odnos. Ni več nesamostojnosti. Vpisali smo se na šolo, kjer pouk ni obvezen. To so nam poleg ostalega čestokrat govorili: »Če se boste učili, bo šlo, drugače ne... Sicer pa je naša dolžnost, da vam predpisano gradivo razložimo, potem vas izprašamo in stvar je opravljena.« Oh, še kako smo bliž tega veselji. Tisto malo smo se pa že

naučili, bili vprašani recimo v začetku konference, zatem pa vrgli določeni predmet v kot in se ga oprijeli šele naslednjo redovalno dobo, kjer nas stare snovi nihče ni več izpraševal. Še in še bi lahko našteval, pa raje molčim, da nas (gimnazijcev) čisto ne razkrijem.

Sedaj pa stojimo pred maturo, naše znanje pa je podobno že na pol trhlemu drevesu, ki ga že najmanjši vetrič lahko vsak trenutek izruje. In kdo je krivec? V prvi vrsti mi sami (saj če bi hoteli bi se gotovo več naučili) in pa profesorji, ki so bili premalo strogi in zahtevni, ki nas niso naučili delati, kaj šele, da bi nas z določenimi ukrepi pripravili do temeljitejšega učenja. (No, bile pa so tudi izjeme, katerim moramo izkazati vso hvalo in čast.)

In nazadnje, pred zrelostnim izpitom, čisto kratko prečimo naše znanje, ki smo si ga pridobili v teh štirih letih. Za primer vzemimo srednjedobrega učenca.

Znanje tujih jezikov je pomanskljivo, kajti večina jih ne bo sposobna niti pasivno dobro uporabljati, da pustimo aktivno rabo in poznavanje literature ob strani. To spoznanje je zelo boleče zlasti zato, ker je dandanes, v času mednarodnih izmenjav tako gospodarskih kot kulturnih, v času, ko že vsakdo potuje v tujino, vsaka aktivna uporaba tujega jezika tako zelo dobrodošla in skoraj že nujna.

O narativnih predmetih imamo le bežen vpogled, kjer manjkajo cele gore znanja, saj poznamo »sistem učenja« teh predmetov.

Matematika je verjetno še najtrdnjša in nas je še najbolj naučila sistematskega učenja, če upoštevamo, da moramo pri tem predmetu obvladati tudi gradivo prejšnjih let.

Fizika in kemija zavzemata posebno mesto. Mnogi so se navdušili zanju (oziroma so že bili) in se temeljito tudi poleg šole ukvarjali z njima. Ostali pa so ju jemali kot nujno zlo in so se ju mnogokrat učili, ne da bi ju dobro razumeli. Kljub gornjemu pohvalnemu dejstvu, (s katerim pa ni rečeno, da se za druge predmete dijaki ne zanimajo) menim, da nista dali najboljših podlage za nadaljnji študij.

Celo slovenščine ne poznamo dobro. Učili smo se vse od Brežinskih spomenikov preko Trubarja, Prešerna, Cankarja in vse do današnjih pesnikov in pisateljev. Toda: kaj nam koristijo letnice, oznake pisateljev in dob, ko pa moramo gledati na pisatelja skozi njegovo delo. No, nekaj jih že poznamo, a vseeno premalo. Kar pa se tiče svetovne literature, ki smo se je učili vzporedno z domačo, pa lahko le obžalujemo. Zelo malo so nam je posredovali. O pravilni rabi materinščine pa raje molčim.

Kot protitež tem nič kaj pohvalnim oznakam pa lahko dodam, da bomo tudi nekaj več kot naši tovariši, ki so zadnja leta zapuščali gimnazije. Z novo maturo so nam namreč napravili precej več preglavic, saj se bistveno loči od prejšnje in zato bomo morali v zadnjih predmaturnih dneh nadoknaditi marsikaj zamujene.

M. Pavčnik

ŠPORT

Telesna vzgoja in pivo

Zadnje čase vse bolj pogosto razpravljamo in govorimo o nujnosti uvedbe obvezne telesne vzgoje za naše visokošolske zavode. Ni to morda le neka parola, pač pa smo morali do tega spoznanja priti, ko so nam dejstva sama dovolj zgovorno pokazala, da bi vsako nadaljnje zavlačevanje in zanemarjanje dela v tej smeri najbolj prizadelo nas, študente same. Smo v času, ko vsakdanjemu človeku ostane pravzaprav prav malo prostega časa, ki bi ga morda lahko uporabil za rekreacijo po napornem vsakdanjem umskem delu oziroma psihični napetosti, ki je tako značilna za današnji čas. Ob tem vsakdanjem tempu se vse premalo zavedamo velike vloge, ki bi jo morala v našem življenju imeti telesna vzgoja. Pogostokrat se šele tedaj, ko je že prepozno, zavemo, kakšno škodo smo delali sami sebi. Pogosto nepopravljive telesne hibe so posledice takega zanemarjanja. Res, vse premalo se zavedamo pomembnosti telesne vzgoje!

Najbolj žalostno ob vsem tem pa je, da je ravno mnogo mladih ljudi v tej smeri najbolj zanemarjenih. Med študenti pa je položaj lahko še toliko hujši, saj je današnji režim študija za resnega študenta nelzprosen in mu ne pušča kdo ve koliko prostega časa. Ravno zato pa bi moral izkoristiti prav te najmanjše trenutke, saj družba ne investira v bodoče strokovnjake le zato, da bo nekdo dobila zdrav duh, ampak tudi zdravo telo. Prav na to pa dandanes povprečen študent polaga vse premalo važnosti.

Lahko da bomo že naslednje leto uvedli obvezno telesno vzgojo, toda kakšen bo pravzaprav odziv med študenti samimi, katerim bo le-ta namenjena? Letos najete telovadnice za neobvezno telesno vzgojo niso bile najboljše izkoriščene. Dogajalo se je celo, da sta k tem neobveznim uram telovadbe s cele fakultete, ki šteje preko 600 študentov, prišla le dva študenta. Koliko stane najemina za telovadnico, mi ni zna-

no. Kakšen je odziv med študenti na razpisana medfakultetna tekmovanja, konkretno v košarki?

Ob vsem tem se moramo nujno zamisliti (ter se vprašati, kaj je vzrok, da med nami ni pravega zanimanja? Mar smo res že tako degenerirani in duhovno leni, da se nam ni tisto, kar vemo, da bi koristilo našemu zdravju, ne ljubi več? Ali pa je tu kakšen drug vzrok?)

Med posamezniki je prav gotovo zanimanje, toda kaj nam vse to pomaga, ko pa večina več ali manj osaja indiferentna. Morda bo za začetek res potrebno ubrati nekakšno administrativno pot, kajne le tako se bomo enkrat le premaknili z mrtve točke.

Kajti sicer bomo še vedno raje dvakrat na teden hodili na malo pivo kot pa k telovadbi...

Milan Smolej

SLOVENCIM IDEMO V PRVO ZVEZNO LIGO

BREZ NASLOVA

Slovincem se končno nasmiha najsrečnejši dan v njihovi sicer razgibani zgodovini. Kaj bi s Cerarjem in ostalimi telovadci! Vprašanje reševanja mestnega prometa prepustimo upokojencem, ki kartajo v Tivoliju. Ne vpijmo, če ni pralnih detergentov (saj pri nas smo vsi čisti; kdor ni, ga pa tudi najboljše ne bo opravi!) in paradižnika v tubah (presneti ljudje; še juho bi radi imeli na limjii!) Vse pomanjkljivosti naj bodo pozabljene ob slovesnem trenutku, ki se približuje Slovincem iz svetišča za Bežigradom: nogometni klub, ki deluje v Sloveniji, ljubljanska Olimpija, se bo po desetih letih ponovno (verjetno) prekomolčila v I. zvezno nogometno ligo. To bo enkratni dogodek, ki bo za vedno ostal v anahli slovenske zgodovine, zapisan z zlatimi črkami in mimo katerega ne bo mogel nihče, ki se bo kdaj koli in na kakršen koli način ukvarjal z zgodovino družbeno-politične problematike pri nas.

Veseljje ob tem je dvojno: jugoslovanski narodi so ponovno dokazali, da je

bratstvo — prekaljeno v vojnah — ostalo trdno vse do danes. Tako so bratje iz BiH (wuzeli kofere i otišli na rad u Sloveniju, da pomogne Slovincima, da nešto nauče i oni u futbolu, koji je pored čevapčića, kajmaka i slivovice narodni specialitet kod braće izvan Slovenije) priskočili Slovincem na pomoč, sestavili ekipo, se »okrepili« s tremi Slovenci (po načelu; če igraš na sosedovem travniku, pritegni v igro tudi sina lastnika travnika, da ti kdo ne bo česa očital!), z nekaj Srbi in Hrvati ter s svojo (skorajšnjo) uvrstitvijo ubili dve muhi naenkrat:

Sarajevo je dobilo tretjega predstavnika v elitnem (samo po škandalih, negativnih presenečenjih in goljufijah) nogometnem razredu s podružnico v Sloveniji (to je pravo, posnemanja vredno, kulturno poslanstvo in skrb za »procvit« trenutno najpopularnejše religije — berinogometna — v južnih predelih Jugoslavije in zdaj tudi v Sloveniji) in

Slovinci bodo — zaradi velike dobrote svojih bratov — (mimogrede: proti do-

broti Jugoslovancov med seboj nimam ničesar; samo ta dobrota naj bo tam, kjer je dejansko nujno potrebna, ne pa pri nogometu, kjer se šopirimo s pavovim perjem!) od jeseni naprej tudi prisostvovali tem religioznim obredom v izvedbi jugoslovanskih nogometnih svetnikov.

Upravi in trenerjem kluba iskreno čestitamo, da jim je po nekaj letnem »napornem« delu uspelo vzgojiti »domačo« enajsterico, ki bo predstavila Slovence v prvi zvezni nogometni ligi in ki bo ponos in rezultat vsega napredka v Sloveniji (mesečne dohodke že imajo takšne, da lahko reprezentirajo Slovenijo; vse to pa dosežejo z malo dela in veliko govorjenja).

Naj živi slovenački nogometači!

KLUB LJUBITELJEV

UMETNIŠKE BESEDE

ZA NOGOMETNEH PAŠNIKIH
Za tone...

UPRAVNI ODBOR
STUDENTSKEGA TABORA
ANKARANRAZPISUJE
DELOVNA MESTA:

1. receptorja
2. pomočnika receptorja
3. blagajnika
4. ekonomu menze
5. ekonomu posteljnine
6. hišnika
7. sanitarnega referenta
8. štiri mesta v bifeju

INTERESENTI ZA RAZPISANA
DELOVNA MESTA MORAJO BITI
REDNI STUDENTJE.

MESTO ORKESTRA

Po možnosti 6-članski orkester, dixlend zasedba, igranje 6 dni v tednu.

INTERESENTI ZA TOČKO I. in II.
NAJ POSLJEJO PISMENE PRIJAVE
NA UNIVERZITETNI ODBOR
ZSJ LJUBLJANA, POLJANSKA 6
NAJKASNEJE DO 7. VI. 1965.

CAS ZAPOSLOTITVE JE OD 1. JULIJA
DO 31. AVGUSTA. NAGRADE SO
DOLOČENE PO PRAVILNIKU TA-
BORA.

Upravni odbor

UPRAVA STUDENTSKEGA
TABORA ANKARAN

obvešča študente in srednješolce, da bo tabor odprti od 1. julija do 31. avgusta. Rezervacije za letovanje sprejemamo od 1. junija vsako sredo in petek od 12. do 14. ure na univerzitetnem odboru ZSJ, Poljanska cesta 6/II. Po 20. juniju pa pošljite rezervacijo po pošti s plačilom 2000 dinarjev kavicje na naslov:

Studentski tabor Ankarani. Cene penziona so:
weekend hišice 1100;
šotori 900.

Pohitite s prijavi, ker je veliko interesentov.

Uprava tabora

SODOBNOST 1-5

Vsako razpravljanje o letošnjih številkih Sodobnosti je nujno v zvezi z dogodki, ki so ob koncu lanskega in začetku letošnjega leta zvezovali slovensko javnost... Takrat so namreč številni intelektualci razglasili, da je s takšnim dejanjem (zamenjava uredništva) zaprta vsakršna nadaljnja pot v demokratizacijo realnega življenja.

Prva (trojna) številka je energični uvod v načela, ki jih Mitja Mekja afirmira v Urednikovem eredu. To so načela, temelj, na katerem stoji ideja o kulturni reviji, zavzeti za poštno delo na slovenskem kulturnem polju.

Da je prva številka energična, dokazuje več dobrih prispevkov. Med te brez pripombe sodi članek Josipa Vidmarja Refren o narodnosti.

Uvod v situacijo: Družba je spesela, razbita po treh sobah. Dolgocasi se ob biserčani in oblaci se o dim dogoreloj cigareti, ki jo utrujene zaspale, po utrudljivem streep-teasu v gobčih, v pepelniku kot ribe v mrešah ribičev.

TONE VRABL MARY (ali neke ukradeni dialogi)

Mokra cigareta mu je obvisela na ustnicah kot deklet, kadar se poljubila s fantom. — Franjo, zakaj pa nisi pri nas? Ždral se je, Cigareta se mu je nemočno zamajala na suhih ustnicah in rdeč pogled mu je obvisel na dekletu pred njim.

žustvene in sentimentalne plati. Govor Mateja Bora smo imeli priložnost slišati že na Prešernovi proslavi, objava nas samo potrjuje v takratnem sluhnem prepričanju, da gre za dokaj formalistično gnetenje lepih besed brez jedra in globljega smisla.

Prva (trojna) številka je energični uvod v načela, ki jih Mitja Mekja afirmira v Urednikovem eredu. To so načela, temelj, na katerem stoji ideja o kulturni reviji, zavzeti za poštno delo na slovenskem kulturnem polju.

Da je prva številka energična, dokazuje več dobrih prispevkov. Med te brez pripombe sodi članek Josipa Vidmarja Refren o narodnosti.

Uvod v situacijo: Družba je spesela, razbita po treh sobah. Dolgocasi se ob biserčani in oblaci se o dim dogoreloj cigareti, ki jo utrujene zaspale, po utrudljivem streep-teasu v gobčih, v pepelniku kot ribe v mrešah ribičev.

Mokra cigareta mu je obvisela na ustnicah kot deklet, kadar se poljubila s fantom. — Franjo, zakaj pa nisi pri nas? Ždral se je, Cigareta se mu je nemočno zamajala na suhih ustnicah in rdeč pogled mu je obvisel na dekletu pred njim.

Kor vredna literarne upodobitve. In nalogo, ki si jo je zastavil v odlomku Pot ne pelje v dolino, je Koprive opravil s presenetljivim poslušom in smislom za realistično fabuliranje. Sledijo še: zgodovinska študija Dušana Kermavnerja Ko je pretilo razkosano Slovenije, Pesmi Blaža Koneskega v prevodu Ivana Minattija, popotni zapis Borisa Pahorja Trubarjev pepel in standardne rubrike. In majhna pripomba: Če uredniško meni, da je roman Borisa Pahorja toliko pomemben, kot je videti iz kar treh recenzij, objavljenih druga za drugo, bi rajši objavil popolneje in bolj pretežno literarno analizo, kot da objavlja tri enako formalistične ocene, ki se med seboj najbolj razlikujejo v podpisih.

Prva (trojna) številka je energični uvod v načela, ki jih Mitja Mekja afirmira v Urednikovem eredu. To so načela, temelj, na katerem stoji ideja o kulturni reviji, zavzeti za poštno delo na slovenskem kulturnem polju.

Da je prva številka energična, dokazuje več dobrih prispevkov. Med te brez pripombe sodi članek Josipa Vidmarja Refren o narodnosti.

Uvod v situacijo: Družba je spesela, razbita po treh sobah. Dolgocasi se ob biserčani in oblaci se o dim dogoreloj cigareti, ki jo utrujene zaspale, po utrudljivem streep-teasu v gobčih, v pepelniku kot ribe v mrešah ribičev.

Mokra cigareta mu je obvisela na ustnicah kot deklet, kadar se poljubila s fantom. — Franjo, zakaj pa nisi pri nas? Ždral se je, Cigareta se mu je nemočno zamajala na suhih ustnicah in rdeč pogled mu je obvisel na dekletu pred njim.

OB SLEPU SEZOE MGL

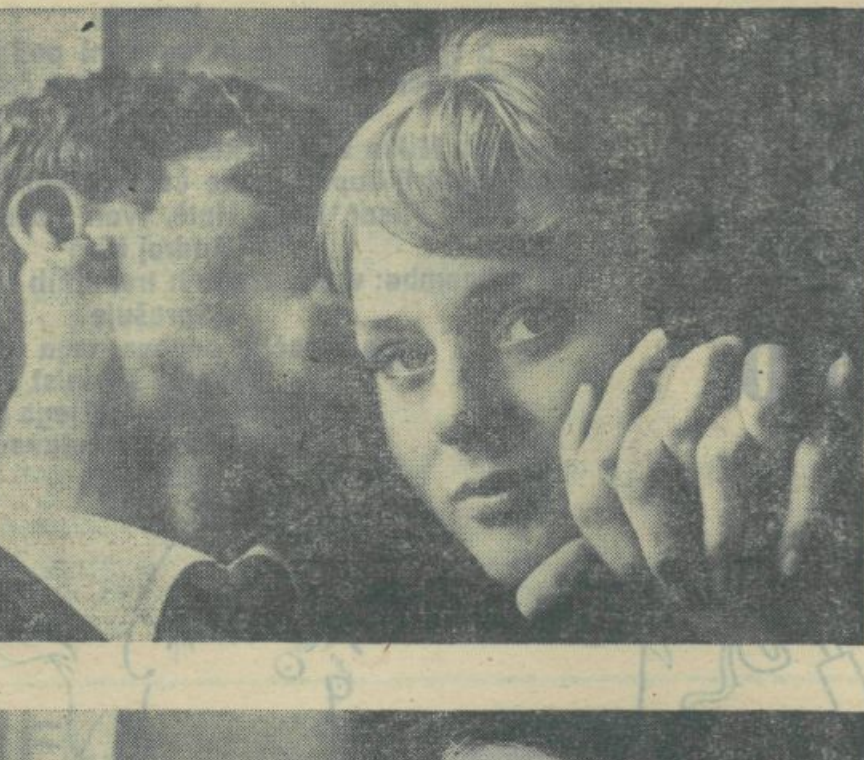
Pričujoči zapis o letošnje gledališke sezoni v MGL bo nemaz odmev neke moje intimne nostalgije po tako vzmemljivih in teatro trsko razburljivih obdobjih estetske ustvarjalnosti. Zavedam se, da vsak, vsake meditacije nujno presega takšno ali druga estetsko idejno opredeljenost posameznih gledišnih hiš ter se uvršča v splošen kontekst objave pogojenih čimteljev, o katerih se družbena inmana funkcija tega našega gledališča oblikuje. Nijamam razpravljati niti o estetsko idejni usmerjevalnosti gledališča ljubljanskega, še manj o tem realnem gledališkem obliju konkretnih igr in režijskih dosežkov.

Prva (trojna) številka je energični uvod v načela, ki jih Mitja Mekja afirmira v Urednikovem eredu. To so načela, temelj, na katerem stoji ideja o kulturni reviji, zavzeti za poštno delo na slovenskem kulturnem polju.

Da je prva številka energična, dokazuje več dobrih prispevkov. Med te brez pripombe sodi članek Josipa Vidmarja Refren o narodnosti.

Uvod v situacijo: Družba je spesela, razbita po treh sobah. Dolgocasi se ob biserčani in oblaci se o dim dogoreloj cigareti, ki jo utrujene zaspale, po utrudljivem streep-teasu v gobčih, v pepelniku kot ribe v mrešah ribičev.

Mokra cigareta mu je obvisela na ustnicah kot deklet, kadar se poljubila s fantom. — Franjo, zakaj pa nisi pri nas? Ždral se je, Cigareta se mu je nemočno zamajala na suhih ustnicah in rdeč pogled mu je obvisel na dekletu pred njim.

Prva (trojna) številka je energični uvod v načela, ki jih Mitja Mekja afirmira v Urednikovem eredu. To so načela, temelj, na katerem stoji ideja o kulturni reviji, zavzeti za poštno delo na slovenskem kulturnem polju.

Foto: Joco Žnidaršič

MINUTA

tomaž šalamun

ribe

Ribe plavajo naravnost ali globlje v reko

Tam za hribi je tako kot tukač hočem reči ravno brez poletja ribe v vodi, pliče v zraku in na cesti kamni

VIDEL SEM NINICHE OD DALEČ KO JE BIL ZE MRTV EN REKLI SO DA VZHAJA SONCE ČESAR NE VERJAMEM

Blazno fine so sinice mak in smisel za rumeno če pa že odgrizne popek ga izpljuni

KENGURU Čudno se mi potapljaš kenguru in če ti ponudim slamico me samo vlažno gledaš

nikoli nisi razmišljal zakaj krave ne vzniknejo ampak se smeraj rodijo kot telela kenguru blazno lepo s' plaval

to je res vendar so bile neke sence že od rojstva gorgonzole nisi jedli imel si lase na blazincah in nekaj riki ki je bilo v tem kako si se obrnil ali se sploh zavedaš da je jokal če je videk redkvice a kje je pot na Krim kenguru

kraldi si nam čevlje zvrnil beccacini sniše si hotel delati iz časa a čas je zmeraj čas samo da v senci sprime se ob prvi urvi kenguru

poskusiva reči Victor Hugo Victor Hugo no no vidiš da gre ali bi lahko tudi rekla Esplanade

tako je kot sem si mislil kenguru nimaš ravno tifusa ampak tudi si dosti boljše čudno se potapljaš kenguru

tudi če bi ti vrgl traktor stavim da ga olupil in pojedel ampak traktor ni zato kenguru traktor je za to da poskusiš priti iz vode olup in poje se jabolko

ali naj pokličem sorošnike kenguru ali si želiš biti vdova pol oboka ali v slogi je moč kenguru ali naj ti kaj zapojem quand un pompier recontre un autre pompier

nič ti ne bom zagal kenguru zakaj tako pesem bodo prepevali tvoj kak sovarniki ker taki so pač sovarniki da prepevajo take pesni

POGREB Ko je umiral Pavel, ostržen na krtačo baje sploh ni mogel nič ziniti Lele, njegova tretja žena rojena Augenschatt popolnoma zdolegačena nekako ni zajela tragike

razen tega ni bilo jasno kdo ga bo umil baje je do konca upal da mu bo blaženost priletela na obličje in da bo to vsem vidno nekaj občutek nimb ali kaj takega malo več kot tako skromno čakanje v takem skromnem pokončanem ritmu da bo kdo ka' vzklisknil prišel do izraza dal vsaj kak namig kaj naj se dela o Pavel gosli ali recimo govoro o Kranjski gori in kaj vse človek v življenju sreča

SMRT NA C Paži navadno poginejo lepopisno s smrtno na č z nogami proti soncu z žalno koračnico Elida

Mnoge to za trenutek rahlo zbega gjenjotost pade na zemljo in rečejo golob in rečejo golob potem nekdo izmed ljudi opazi čudno mravljo vitez koloratura ostari postane Polinezija zagatno južno sadje lumbago se rodi iz vodoravnosti sovniki se razpasejo in bela bela lilija ribe odplavajo

PISMO UDNISTVU

Studentje Teološke fakultete in Ljubljani se zanimajo za sodobne pane in miselne tokove v slovenskih študentskih hiš. Idejno se tu pa tam res razhajajo, vendar, v koroneli in povezani, saj smo z vsemi drugičenti otrci iste dobe, z veseljem (pa ne z našjo) prebiramo študentski list »Tribuna« Tuzišniško stran. V zadnji številki pesem Vlada Ča s sveta družina.

Nimamo namena sponznikov misli, na vsak način pa moramo nastopiti njegovemu načinu izražanja. So na svetu ti, ki so sliheremu plemenitemu človeku nedolne. Ne dovolj, da bi jih kdo tlačil v blato, bodrediktno ali indirektno. Vemo tudi, da je nalukmetnost odkrivati resnično bistvo sveta in ka, rast človeške misli. Pri tej nalogi se pravavetnost ne poslužuje ničesar, kar bi žalilo počitist ljudi. Gajškova s sveta čda žali najsvetejše resnice našega religioznejepričanja, pa ne le nas, teologov, ampak velikevkevce drugih študentov. Naj bo pesnikova miselska ali drugačena, njena govornica je sprta z osimi načeli naše ustave, ki v skladu z osnovnivolkovečanskimi pravicami spoštuje in cenil enobepričanje vsakega državljana.

OB SLEPU SEZOE MGL

Pričujoči zapis o letošnje gledališke sezoni v MGL bo nemaz odmev neke moje intimne nostalgije po tako vzmemljivih in teatro trsko razburljivih obdobjih estetske ustvarjalnosti. Zavedam se, da vsak, vsake meditacije nujno presega takšno ali druga estetsko idejno opredeljenost posameznih gledišnih hiš ter se uvršča v splošen kontekst objave pogojenih čimteljev, o katerih se družbena inmana funkcija tega našega gledališča oblikuje.

MINUTA

Prva (trojna) številka je energični uvod v načela, ki jih Mitja Mekja afirmira v Urednikovem eredu. To so načela, temelj, na katerem stoji ideja o kulturni reviji, zavzeti za poštno delo na slovenskem kulturnem polju.

POGREB

Ko je umiral Pavel, ostržen na krtačo baje sploh ni mogel nič ziniti Lele, njegova tretja žena rojena Augenschatt popolnoma zdolegačena nekako ni zajela tragike

Predsednik: (Gru Pelks) PRIPIS — Kakor se naši pričujoče pismo toliko zanimivo, da ga objavljamo, tako je tudi nujno, da mu pripisemo kratkajamilo. Gre namreč za nekaj poglavitnih stališč se ob takem gledanju

Kdor sebi jamo koplje,

naj piše v Tribuno

Intervju
o sprenevedanju in podtalni politiki na straneh
najvidnejšega jugoslovanskega časopisa Tribune

Odgovarjajo:
Ivo Vajgl, Milan Pintar, Rastko Močnik, Mitja Meršol, Herman
Vogel, Dimitrij Rupel, Pavle Čelik, France Anžel, Srečko Rutar,
Evald Flisar, Miha Matè, Ivan Marenk, Joco Znidaršič in
Andrej Kirn

Opomba: v teh usodnih trenutkih uredniški odbor

Sprašuje
(po naročilu odgovornega urednika)
nevarni šovinist
vznemirjevalec božjega miru
in kronani trmoglavec
VESEKDO

PRVO VPRAŠANJE »Tovariš Vajgl, vi kot glavni urednik Tribune, povejte, kako si zamišljate družbeni angažma vašega lista, katerosmerno naj se po vašem udeležuje in v čem vidite ogleadne nevarnosti tovrstnega tvorništa?«

Vajgl (telefonira iz Nemčije): »Ti si brezveznik, pusti me že enkrat na miru s temi bedarijami... Prosto se čudim, da te še niso vrgli z uredništva, samo nemir ustvarjaš. Vsa sreča, da me ni na Tribuni in imam vsaj še to možnost, da se tu pa tam spočijem na smučanju ali v Nemčiji.«

DRUGO VPRAŠANJE: »Spoštovani uredniški odbor, kaj je pri vas najboljše biti?«
Uredniški odbor (v zboru, z izjemo Vajgla): »Glavni urednik.«

TRETJE VPRAŠANJE: »Zakaj?«
Uredniški odbor (v zboru, z izjemo Vajgla): »Ker je edini, ki izplačuje honorarje in lahko odide kamorkoli, sodelavce pa pusti, da gledajo skozi prste ali pa začnejo pisati v Ljubljanski dnevnik.«

ČETRTO VPRAŠANJE: »Vi, tovariš Pinter, kot odgovorni urednik izmed mnogih, že upokojenih, kaj mislite o problematiki družbene sorte, ki se obravnava v vašem listu?«

Milan Pinter (se praska po bradi, z levo nogo na mizi): »Jaz sem zato, da se lotimo problema kot problema. Vsaka stvar je članek, pa najsi je kakorkoli napisana. In jaz sem za to, da se neka stvar resno obravnava. Sem proti seksualnemu podtonu. Jaz sem za to, da damo to noter. To ti bom vrgel ven... In jaz sem zato, da upoštevamo, kakšna je reakcija. In jaz sem za to, da pokažemo vsak sporni članek desetim ljudem, ki jih po naključju srečamo in če se večina odloči za, ga tiskamo. Ampak če ga tiskamo, potem jaz odstopim. Pod mojim imenom tak članek ne bo izšel. Jaz sam sem zato, da ničesar ne tvegamo. Baloha bom vrgel ven... Flisarja bom vrgel ven... Bomo videli... Zadnje besede še nisem povedal... Jaz sem za to, jaz sem za to, jaz sem za to... jaz... jaz... jaz... bomo videli, če ti bom tale intervju objavil. Če me boš preveč kritiziral, ti bom nekaj črtal, ali pa ga bom vrgel ven. Tebe bojo itak kmalu obesili...«

PETO VPRAŠANJE: »Rastko Močnik, notranja politika, kaj mislite o uredniških sejah, ki se jih iz objektivnih razlogov ne udeležite?«

Rastko Močnik (si pogladi brado, si natakne sponožena očala, se pogleda po obleki iz angleškega tveeda, se nasmehne, se premakne na stolu, prekriža noge, pogleda, če ima očistene nohte, nato počasi in zategnjeno): »Mislim, da so seje, ki se jih iz objektivnih razlogov ne udeležim, nepopolne, kajti vsak član uredniškega odbora nehoti in explicito apostrofira trenutno situacijo in stališče celotnega odbora. Zato mislim, kaj je sicer moje privatno mišljenje, da bi morali imeti seje takrat, kadar imam jaz čas, ali pa bi vsi uredniki razen mene plačali penale.«

SESTO VPRAŠANJE: »Mitja Meršol, srednjeolci, zastavljam vam nekoliko ne-navadno vprašanje — kaj menite o slovenskem tisku, z izjemo Tribune?«

Mitja Meršol: »Mislim, da sta tukaj važni dve stvari — prvič, da so vsi ostali časopisi pogumnejši od Tribune, kar lahko podkrepimo z dokazi: Pavliha je uvedel družabni most, česar si Tribuna ne bi nikoli upala, ker bi ji očitati, da hoče preko družabnega mostu širiti svoje nevarne ideje — in glavnega urednika bi soočili z načeli novinarskega kodeksa. Dalje: Delo vstrajno in pogumno piše o novih spremembah v zvezni ustavi — če bi to počela Tribuna, bi ji očitati, da provocira našo stvarnost in zavzema stališče vrste družbene kritike, ki so ji dejstva zgolj za okras. Večer vsak teden prinese prilogo na osmih straneh, kjer posveti svoja peresa razvoju srbskih občin — Tribuna je le enkrat omenila srbski narod, pa bi skoraj sprožila secesijsko vojno. Iz tega nezadržno sledi, da se Tribuna kot taka korenito izogiba odkritemu soočenju z našo stvarnostjo, da se boji kritizirati napake, in je torej kot taka pravo nasprotje ostalim samoniklim in držnim časopisom. Ker pa mora biti povsod tudi bela vrana, da lahko opazimo črne, sem mnenja, da je povsem opravičljivo, da študentski tisk rahlo zaostaja za zrelim tiskom, tako v naprednosti kot v konstruktivnosti.«

SEDMO VPRAŠANJE: »Herman Vogel, kulturna rubrika, kaj menite o kulturnih

razmerah na Tribuni in o kulturnih odnosih med Tribuno in ostalimi časopisi?«

Herman Vogel: »Jaz mislim, da moramo biti zelo previdni. Mejdusi, mi je danes eden fine pesmice prinesel. V naslednji številki jih bom tiskal. Pa Zagorčnika bom dal. Paš mi bo verjetno spet prinesel deset strani, čeprav je obljubil pet. Ne vem, kam jih bom strpal. Ostalo je mislim, vse v redu. Včeraj sem si z nečim želodec pokvaril. Misliš, da bi slivovka pomagala? A greš ti jutri v mesto? A si že slišal, da je Vili padel na izpitu?... A, odgovor na vprašanje... Saj sem že rekel, da moramo biti zelo previdni. Ne bi se smeli nikomur zamerriti...«

OSMO VPRAŠANJE: »Pavle Čelik, zunanja politika, kaj mislite o zunanji politiki?«

Pavle Čelik (se di z zavihanimi rokavi, kadci cigarete, ki jih je odnesel Flisarju iz desnega žepa, na vprašanje iz drdra bliskoviti odgovor): »Jaz mislim... jaz mislim... da je tako... namreč... zunanja politika je izredno važna... jaz sem zato, da bi to rubriko razširili na pet strani... pisali bi predvsem o študentskih demonstracijah, predvsem pa bi jaz pisal o številnih problemih svetovnega gospodarstva in svetovnih odnosov... Tako ne bi čisto nič padli iz koncepta... samo državo in partijo pustimo pri miru.«

DEVETO VPRAŠANJE: »Dimitrij Rupel, visokokvalificirani kulturni pomočnik, kaj pravite o Pohujšanju v dolini šentflorjanski?«

Dimitrij Rupel (z glavo udari v gornji rob vrat, napravi korak v drugi kot sobe, se previdno obrne, sede in iztegne noge nazaj do vrat, pogleda levo in desno, si opravi bel robec v gornjem žepu suknjice, nato pravi z dolgimi zamahi rok): »Uvodoma bi postavil v ogradbo svojega razmišljanja nekaj trditvev, za katere želim, da explicito ponazorijo moj odnos do nekega odnosa do odnosa neke drama (podčrtal D.R.), te svoje trditve pa hočem zagovarjati, pred komerkoli. Obenem pripominjam, da je grozotna skala ontološke vznemirjenosti pogoj v razmerah, ki sem jih zgodaj navedel — in le kot

apozicija brez navajenih dimenzij. Tako tudi trdim in mislim (podčrtal D.R.), da spriču pomanjkanja ad hoc pridobitev ni mogoče reči, da ne bi bila stvar lahko vsaj v ontoloških detajlih boljša...«

DESETO VPRAŠANJE: »Srečko Rutar, Ivan Marenk, Andrej Kirn, kaj mislite o sliki na naslovi strani zadnje dvojne številke Tribune?«

Srečko Rutar: »Dobra baba...«
Ivan Marenk: »Dobra baba...«
Andrej Kirn: »Jaz mislim, da je to tvoje vprašanje vredno vsega premisleka in jaz, priznam, prej nisem razmišljal o tem, zdaj pa vidim, da je to res problem, ki ne kaže iti mimo njega. Jaz sem za to, da o tem diskutiramo in potem pridemo do nekih zaključkov, kajti po mojem ni prav, da bi ostajali pri vsaki stvari tako neprizadeti...«

ENAJSTO VPRAŠANJE: »France Anžel, tehnični urednik, kaj mislite na splošno o težavah, ki prizadevajo Tribuno?«

France Anžel: »Jaz sem za to, da zaključimo sestanek. Jaz imam čez pol ure avtobus.«

DVANAJSTO VPRAŠANJE: »Joco Znidaršič, večkratni nagrajenec za fotografijo, kaj predlagate za izpopolnitev Tribune?«

Joco Znidaršič: »Več fotografij, več fotografij, to je glavno... Drugače pa je vse skupaj nagraženo...«

TRINAJSTO VPRAŠANJE: »Miha Matè, lektor, kaj pravite o jezikovni izobrazbi sodelavcev Tribune?«

Miha Matè (ga ni na sestanku).
Sodelavci (si globoko oddahnejo).

ŠTIRINAJSTO VPRAŠANJE: »Evald Flisar, kaj pravite o sprenevedanju in opredeljevanju?«

Evald Flisar (z eno nogo na Tribuni, z drugo v grobu): »Vsaj ob zadnji številki ne bi rad povedal kaj odločilnega in usodnega. Smilijo se mi namreč štrahovitosti možje peresa in citiranja, ki potem do jeseni ne bi imeli možnosti, da mi odgovorijo. Zelo sem vesel, da je sonce okroglo in rumeno. Na suđenje.«

RAZPIS IN KONKURS

Uredništvo mednarodne rubrike Tribune daje preko množičnega občila zelo zanimiv in interesanten razpis honorarnega delovnega mesta, in sicer za mesec junij, julij, avgust in september letošnjega leta. V teh mesecih nujno rabimo mednarodnega urednika. Delovni čas je 25 ur dnevno in to v redakcijskih prostorih uredništva. Ker so to počitniški meseci in so profesionalni in poklicni diplomati na ferijalnih počitnicah, je to delo zelo odgovorno, saj bo preko telefonov in teleprinterjev moral obvladati celotno in totalno mednarodno situacijo.

Pogoji za prijave so naslednji:

1. obvladanje telefonije
2. znanje albanskega ali kitajskega jezika, lahko tudi oboje
3. telesna zmogljivost
4. vsaj dva razreda osnovne šole ali diploma Visoke šole za politične vede v Ljubljani
5. družbena neoporečnost (politični posluh).

Prošnjo naj oddajo interesenti in oni, ki se za to zanimajo, najkasneje do 10. junija na naše uredništvo, če bo še obstajalo. Razpis velja do zasedbe konkursa.

UREDNIK MEDNARODNEGA GOVORNIŠKEGA ODRÄ

KAJ SO NAPISALI O TRIBUNI

V zadnjem letu je postal naš časopis, kot kaže, zelo dobra in hvaležna tarča za vse tiste, ki jim ni všeč, da se študentje preveč angažirajo v družbenem in kulturnem življenju. V slovenskih revijah in časopisih ter na raznih zborovanjih smo brali in čuli marsikaj zanimivega, lahko rečemo celo novega o uredništvu samem in njegovem delu. Je že tako. Včasih se človek ne zaveda, kaj da je, ampak je tisto, kar drugi pravijo, da je. Po mnenju upoštevanih kulturnih in javnih delavcev je študentska javnost nasploh, še posebej pa uredništvo Tribune približno takole, kot pričajo naslednji »intervjuji«.

»V preteklem šolskem letu smo videli, kako se je pozornost študentov v veliki meri obrnila k širšim družbenim problemom. To se je zlasti videlo v pisanju in usmerjenosti študentskega lista Tribuna ter v delovanju študentov na nekaterih fakultetah... S tem v zvezi pa smo se na straneh študentskega lista in v zvezi študentov srečali z določeno vrsto družbene kritike, ki ji ni mogoče v celoti pripisovati vloge revije Perspektive. V bistvu je šlo le za zdravo nezadovoljstvo študentske inteligence z obstoječimi družbenimi problemi in z njihovim reševanjem. Bilo je pretiravanje, neskromnosti itd. vendar moramo ugotoviti, da so večinoma mladi nezadovoljneži črpali svoje kritično razpoloženje iz svojega doživljanja obstoječe družbene stvarnosti. Izfrazit primer take kritike je razprava »O kmetijstvu« v študentskem naselju. Ni mogoče reči, da so mladi proti naši deklarirani politiki in proti programu ZKJ itd., pač pa jih moti včasih le prevelika razlika med načeli in stvarnostjo...«

»Naš list Tribuna je v zadnjem letu zelo kvalitetno napredoval, le delal tudi precejšnje napake. Večina študentov je videla samo pozitivno stran razvoja, ne pa tudi negativnih pojavov, na katere je predsedstvo opozarjalo uredniški odbor in ki so dosegli svoj višek v odnosu do Perspektiv. V tem primeru pa je bilo treba jasno reagirati in zamenjali smo odgovornega urednika, ki je neposredno odgovoren predsedstvu UO... Uredniški odbor in posebno odgovorni urednik Tribune sta bila dolžna, da ustvarjata ravnovesje, z drugimi besedami, da objavljata različna stališča, oziroma da objektivno informirata študentsko javnost...«

NACELA IN STVARNOST — KJE JE TU RAVNOVESJE?!

»Zdi se mi, da lahko štejem za uspeh socialistične vzgoje dejstvo, da študentje formalne avtoritete ne priznajo in da želijo v polemiki iskati objektivno družbeno resnico. V situaciji, ko bodo vsa naša komunikacijska sredstva mnogo bolj odprta tej nastali dozoreli potrebi, ko ne

bo več tabujev, ko bosta morda tudi radio in televizija širše odprla vrata mnogim mnenjem, bomo videli, da so nam grupacije kot so se pojavile okrog Perspektiv in deloma tudi Tribune nepotrebne...«

»Vodstvu Zveze študentov pa tudi UK ZKS očitajo predvsem to, da smo dve leti zelo zanemarjali ideološko in politično delo na Univerzi. Iz tega izhaja brčkone idejna in družbeno-politična neformiranost nekaterih študentov, ki pa omogoča razvijanje dogmatizma. Takšnih problemov pa ni bilo pred leti, ko je maksistični center resnično delal. Gojko Stanič je povedal svoje mnenje tudi o študentskem listu Tribuna. Lahko pride do spodrsrljajev in napak, vendar se moramo zamisliti, če se ti »spodrsrljaj« sistematično ponavljajo. Zlasti še, če na straneh študentskega lista prebiramo frontalne kritike proti vsem — brez analiz in argumentacije — in prispevke, ki ne spadajo v list, ki bi se moral boriti za socializem. Kakšni so potem kriteriji urejevanja?«

Vsa naša komunikacijska sredstva nam, žal še niso odprta. Kakšni so tam kriteriji urejevanja?«

»Zadnjih nekaj mesecev smo bili priča najprej z začudenjem, potem s čedalje večjim razumevanjem, zakaj pravzaprav gre, stalnim napadom na društvo slovenskih književnikov. Središče napadov, lahko bi rekli njegov glavni stan, se je to pot skrival za hrbtom Tribune, lista slovenskih študentov, s katerim ni DSK nikdar želelo imeti drugačnih stikov kot prijateljskih. Pa seveda tisti, ki so društvo napadali in mu zlonamerno podtikali vlogo, ki je ni imelo, ga dolžilo vseh mogočih slabosti in napak in mu nazadnje zapeli tudi mrtvaške vilije, niso bili študentje, streljali so tako rekoč izza plota. Ob branju študentske Tribune si nehote, vsaj začasno, dobil vtis, da je problem slovenskih revij, njihovega uredništva in statuta in s tem v zvezi vloga DSK osrednji problem naših študentov in da razen tega nimajo drugih skrbi in vprašanj. Očitno pa to ni bila kakor že omenjeno zadeva samih študentov, temveč se je neka akcija, ki smo ji bili priča že v drugih oblikah in se je selila od postojanke do postojanke, zasedrala mimogrede v Tribuni in jo uporabila kot mostičke za svoje težnje...«

Verjetno se celo mnogi akterji v tej igri niso zavedali, kdo jih giblje in igro režira, najmanj mladi navdušenci, ki so bili poslani v boj kot nekakšen »Kannonfuter«.

»Mimogrede in izza plota: kulturni problemi, tovariši študentje, se pa vas res ne tičejo. Napolniti je treba tudi želedec!«

OSAMLJENI MAŠČEVALEC

— Janezek, si bral knjigo Osamljeni maščevalec?

— Nisem, gospod učitelj, poznam pa princip tega pojava. Če recitatorji interpretirajo poezijo tako, da spremenijo tekste, uvedejo nove naglase in nov ritem ter se derejo, namesto da bi mirno govorili — pa potem nekdo z gotovo roko trdi, da lahko to deformacijo poezije opravičimo, ker je bila pač poezija slaba — tedaj se lahko vprašamo: kaj je nasprotno od konkretnega? Odgovor: inkretno.

ŠTUDENTOVO BREME

Aniel

SREDNJEŠOLSKO PREDAVANJE

Dober je tale odgovorni urednik. Pride k meni in pravi: »Napiši nekaj satiričnega za svojo stran.« Meni nič, tebi nič. Kot da bi naročil zrezek. Satira je pa danes dražja kot vsako meso, povrhu se pa bojim protestnih pisem.

Ponorčuj se iz samega sebe, da se bodo drugi smejali na tvoj račun! Odenem sem pa žalosten, ko štiri milijone nepismenih Jugoslovancev (pri tem ne štejem nekatere nepismene direktorje; ti imajo svoje pismene tajnice) ne bo bralo mojega umotvora.

Stvar je zato namenjena bodočemu rodu slovenske inteligence — PISMENIM SREDNJEŠOLCEM. Zal sem sam že obdržal srednješolske hlače. Nič zato. Saj danes tako veliko ljudi bluffira.

Vsemu je kriv denar! Denar je kriv, da dijak ne zna odvodov, kosovske bitke, da se mu je zagabil Prešeren (spominjam se nesrečnih lic, ki so se kremžila od ne vem kolikokrat prebavljenega Sonet-rzga venca). V prihodnosti, ko ne bo več denarja, bomo vse znali. Torej porabimo čimveč denarja za automobile, da se bomo čimprej pripeljali do komunizma.

Tako pa, dragi srednješolci, vam ne preostane drugega, kot da zaenkrat preklinjate denar, prenikate investicije in sklade vseh vrst.

Da imate težave z maturo, pravite? In da temu ni kriv denar? Kako se motite! Spet ima on tukaj prste vmes. Premalo ga je, da bi z njim plačali strokovnjake (v pravem pomenu besede) za šolsko reformo. Reče se prehitro pretaplja v tekoče sestankarsko — reprezentančne potrebe. Pa naj vas to ne skrbi. Matura bo mi-

mo kot blisk. Hujši bodo problemi s pripravami maturantskega plesa. Naši visokokvalificirani ansambli z liliputantskimi imeni in z nekaj črevnatimi strunami, oslovsko kožo ter s pozlačeno pločevino so vredni zlatih denarcev. Vsak komad po deset tisočakov (naj mi prizadeti ne zameri, če je vsota prenikza) za eno noč.

Pa tudi zaradi tega si nikar ne belite glav. Pošljite nekaj svojih najmočnejših sovrstnikov na delo v inozemstvo. Kot bi mignili, bo denar še pred maturo tukaj. Se uvožen autobus boste lahko dobili za maturantski izlet. Sicer pa niti v tujino ni treba hoditi. V Jugoslaviji je dovolj možnosti za lahek zaslužek! Zberite vaše fotografije in k njim duhovite podpise v Koseskega stilu in vse skupaj pošljite pavli-hovskemu Družabnemu mostu. Denarja bo kot lista in trave — pa še nove prijatelje boste dobili poleg tega. Mogoče celo petične. Ali pa redno izpolnjujte kupone za »Deset zadetkov«. Ali pa se prijavite za »Da ali ne« ali pa se povabite na zagrebški »Quiz«. Ali pa... Namesto študijskega gradiva pa gledajte mladinski TV klub. Zedel boste vse, kar potrebujejo vaši srednješolski možgani.

Preveč duševnega napora? Fizično se lahko sprostite v slaščičarnah, kavarnah, v ravnini in hribih. Enkrat na leto pa se lahko prijavite za kakšen pohod. Le kakaj tečnarite za telovadnice? Te so samo za načrte.

Glej ga, zlomka! Sem dejal, da se bom ponorčeval iz samega sebe. Sicer ste pa pri angleščini gotovo stisali za Johna Donna (ni filmski igralec, ker v njegovem času še niso poznali zvezdnških skandalov) ali ste pa vsaj za čtivo prebrali Hemln-

gwayev Komu zvoní. Zvoni namreč vsem. Vam šolski zvonec, drugim v glavi (nekaterim od udarcev, drugim od odmevov), tretjim v ušesih. Odvisno od, v političnem žargonu rečeno, objektivne družbeno-politične situacije.

Z mladinsko organizacijo ste zadovoljni. To drži kot pribito, saj nikoli nič ne pripomnite na njeno delavnost. Imate prav. Kritizirati se dá nekaj, kar je. Dobrohotno vam svetujem, delajte v mladinski organizaciji. Tako se daleč pride, najprej pa do prvega višjega foruma. Se prej pa ste, za prvo silo, lahko dobro podkovani za idejno borbo pri zgodovini, sociologiji, zemljepisu in sploh. Tudi izgovor s sestankom še vedno dobro upalje.

Vendar ne bodite samo konformisti (beseda vam bo znana, če boste delali v — mladinski — organizaciji). Posebno vam, bodočim literatom, polagam to na srce. Jezite in prepirajte se, rujte si lase. Glavno je to, vzrok ni važen. Če ne boste delali tega, kar je naša lepa kranjska navada, bomo na Slovenskem še dolgo lahko govorili o kulturnem brezveterju. Omenjeno stvar s prepiranjem pa lahko preizkušate na profesorjih, ki vam bodo za to kaj lepega napisali v vaše karakteristične (spominke) knjige. To velja tudi za kasneje, kajti navada je železna srajca, ki pa ni delana po meri!

Najbolje pa se boste usposobili v vaših šolskih listih. Iz njih spoznamo, da se vam resnično slabo godi. Saj se vseskozi samo emerite o nesrečnem življenju ali ljubezni. Kar je eno in isto, ker gre ta zadeva skozi želodec. Ta pa je dandanes najpogostejše, mimo drugih, omenjen organ. Prav gotovo pa je najpomembnejši.

Za izboljšavo vsebinskega koncepta vam dam dober brezplačen recept: bodite napeti kot X-100 romani, privlačni kot Ne-deljski dnevnik. Za nameček pa lahko naržete kakšno fotografijo bikinskega (izpe-ljanka iz besede bikini) mesa. Sliko lahko izrežete iz zadnje strani TT. Delajte takol! To danes nese bolj kot reklame gospodarskih organizacij. Naj ob tem izrečem še skromno upanje, da vse zgoraj omenjene dosežke jugoslovanskega tiska redno z zadovoljstvom berete. Gre za vašo splošno razgledanost!

Kmalu boste prestopili, vsaj vi, četrtošolci, srednješolske pragove — in uživali potem zlato svobodo. Svobodo? To mislite vi, ne jaz. Trpijenje se šele začne in to s hajko za potrebnimi dokumenti za VPIS. Dobiti INSKRIPCIO (takrat spoznate predavatelja), dobiti FREKVENCO (takrat vas skuša predavatelj izbrskati iz spomina, kar pa je nemogoče, ker vas nikoli ne bo na predavanjih), iti na IZPIT (in ga napraviti) — to so glavni problemi in nadloge ubogih študentov. In pa, kako porabiti čas, ko so predavanja. Matineje so v glavnem rezervirane za srednješolce. In pa računanje, ki je hujše od matematike, koliko dni porabiš za ta, koliko za oni izpit (do izraza pride računanje na prste).

Ja, to je pa že celo predavanje. Teh smo pa že vsi sili.

Čim manj cvekov, maturantom pa prijeten Gaudeamus z že maturiranimi glasovi. Vam želi krojitelj vaše usode v Tribuni (na srečo samo v njej) in nasvidenje jese ni!

Mitja Meršol

Nagradne ukršene reči

JUGOSLOVENSKA LUTRIJA
22. KOL
10. 5. 1965. O
SPORTSKA PROGNOZA

12. TAKMIČARSKIN PAROVA

TAKMIČAR 1	TAKMIČAR 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. CRVENA ZVEZDA — SARAJEVO													
2. ŽELJEZNIČAR — BEOGRAD													
3. ŽELJEZNIČAR — BEOGRAD													
4. ŽELJEZNIČAR — BEOGRAD													
5. ŽELJEZNIČAR — BEOGRAD													
6. ŽELJEZNIČAR — BEOGRAD													
7. BORAC C — SREM													
8. PRISTINA — TRPČA													
9. ČD													
10. ŽELJEZNIČAR — BEOGRAD													
11. ŽELJEZNIČAR — BEOGRAD													
12. ŽELJEZNIČAR — BEOGRAD													

OVAJ LISTIČ JE BESPLATAN ROK ZA PRIGOVOR JE 5, 6, SVAKE NEDELJE 2 ŠANSE!
DVE PROGNOZE! DVA DOBITKA!

Nagradite se sami s toaletnim mišom z vonjem, ki traja in traja...

ENA OBLEKA ZA DVA DINARJA!

20 NAGRAD za 500.000 dinarjev

Že s 4 kuponi lahko konkurirate za avto

Nagradni kupon št. 13

NAGRADNA PRODAJA KNJIG

GLASOVNI LISTEK ZA 16. ODDAJO „10 ZADETKOV“

BR.	IZPITNA ODDAJA	NAZIVNI DEL	ŠIFRA
1	KATAJA LAVRIZIK		
2	STAVIČEVA		
3	STAVIČEVA		
4	STAVIČEVA		
5	STAVIČEVA		
6	STAVIČEVA		
7	STAVIČEVA		
8	STAVIČEVA		
9	STAVIČEVA		
10	STAVIČEVA		
11	STAVIČEVA		
12	STAVIČEVA		
13	STAVIČEVA		
14	STAVIČEVA		
15	STAVIČEVA		
16	STAVIČEVA		

NAGRADOMANSKA QUIZOMANIJA

— Franci, kaj pa počenjaš?

Bil je do vratu zakopan med šopi časopisov (prednjačila sta Ljubljanski dnevnik in TT), raznimi kuponi, srečkami in še komaj na pol izpolnjenimi križankami. Med nogami pisalne mize so se valjali pomočniki leksikoni, popisani in večkrat prečrtan papir z različnimi kombinacijami in strgana pisma.

— Rešujem, izpopolnjujem, pošiljam, dobivam... je — hitel pripovedovati, istočasno pa je nestršno brskal po razmetanih papirjih, sešteval, odšteval, množil, telovadil s prsti in jih — od časa do časa vtaknil v uho (mističen način za dobivanje pravih števil za Loto!) in udarjal s svinčnikom ob čelo.

— Dva dni sem »vsekal plavega«. Došli dela. Izpolniti moram dve položnici, da poravnam naročnino za Ljubljanski dnevnik; najmanj za pol leta. S tem bom lahko sodeloval pri razdelitvi dnevnikovih počitnic; štirinajstrednevno potovanje po Sredozemlju, dve večdnevni potovanji v tujino in dve večdnevni potovanji po Jugoslaviji. Potem bom poslal na LD tudi kupone, kateri članek mi je najbolj všeč v LD. Nasmihajo se mi štiri »skupščine«. Stavni listek za 10 zadetkov sem

že poslal; 15 kombinacij. Ena bo pravilna. skrivnostno lutko je žena spoznala — Sofija Loren — in ponovno imam možnosti za uspeh. Zbiram kupone za TT; prva nagrada je fičo. In kar tako ga dobiš. Ni ti treba stati v vrsti in čakati ali celo brskati za vezami.

Premetaval je listke, črtal, risal, pisal z rdečim tušem (morda je mislil, da bo zaradi rdeče barve kaj prej dobil? Morda pa?...), klical ženo in ji naročil, kam naj vse pošlje njegove rešitve.

— To nogometno kolo je tako lahko, da bom dal okoli 50 kombinacij. Nekaj jih že imam sestavljenih. Na Loto sem že dobil 456 dinarjev in od takrat igram redno.

Skočil je pokonci: — Žena, zapiši: še danes je treba kupiti srečke za konjsko, avtomobilsko, navadno, prvomajsko in počitniško loterijo. Pa tombola je v Zalti vasi, tudi tja bo treba. Krasne nagrade so: fičo, spalnica, motorji, pralni stroji, drva.

Z roko je odprl predal in v oči so se mi zasvetili ovitki pralnih praškov, vanilijeve in pudingove vrečke, zavitki Argo juh, nogometni »pilčica« iz osladnih čokolad itd.

— Zbiram. Ko bodo kolekcije popolne, jih bom poslal tovarnam. Lepe nagrade bom dobil. Pa še križanke. Letos je mnogo praznikov (če bo šlo tako naprej, bo pri nas čez 20 let en sam praznik!) in mnogo slavnostnih križank s slavnostnimi vsotami za nagrade. Treba je pohiteti. Pojutrišnjem je zadnji rok.

Tako, Tone, vidiš imam zares mnogo dela. Pravo garanje. Komaj čakam, da bom ponovno v tovarni med prijatelji; sprostivte potrebujem.

Franceljnova žena je na balkonu presajevala rože in jih s pravo žensko natančnostjo razporejala ob ograji balkona, obešala po stenah, postavljala v kote.

— Če bom imela lepo rožnat balkon in okna, bom dobila nagrado... Deset tisoč dinarjev...

Hčerka je v sobi izpolnjevala kupone, kdo je najpopularnejši televizijski napovedovalec in kako je bil sestavljen napad nogometne reprezentance Jugoslavije leta 1956, ko so igrali s Francozi ter je z možem vadila (lupljenje pomaranč, vtikanje niti v šivanko, pravilno zavežati kravato itd.) za nastop na oddaji Da ali ne v rubriki »Bračni parovi« (nagrade za tri minute »stežkega« dela: Televizor, pralni stroj, preproga, gramofon itd.!!!).

Sin pa je treniral za zagrebško quiz oddajo, kjer bi ob malce sreče lahko dobil lepo nagrado za odstranjevanje ploščic s prekrite slike ali za natikanje številka na mesta, kjer so napisane nagrade.

Istočasno pa so jugoslovanski dnevnik objavljali (po večini na istih straneh pod reklamami za ogromne nagrade!):

— da je bilo lansko leto pri nas 9 milijonov izgubljenih delovnih dni;

— da je požar (eden izmed mnogih) naredil za 12 milijonov škoda;

— da so poplave uničile domove stotim (in še več) družinam;

— da so reke neregulirane, premalo stanovanj, da ljudje v bolnišnicah ležijo na zaslinih ležiščih;

— da je toliko huliganov in prostitutk med mladino, ker ni mladinskih domov itd.

Nihče se ne spomni (morda pretrda možganska skorja ali pa samo skorja?), da bi te velike vsote denarja, ki se tako neodgovorno delijo pri nas (predvsem pri quizih, časopisnih reklamah itd.) dodelil poplavljenecem, za obnovo požgane tovarne, za gradnjo bolnišnice in mladinskega doma.

Tone Vrabl

Agencija NIPSILDSZSLT

Novice iz prostranega sveta in ljube domovine specialno za študentski list Trubuna poroča:

Danes ob 20h po srednjeevropskem času sta se v gostilni Majolka sestala Dimitrij in njegov prijatelj Viktor. Potem ko sta si gosta ogledala zbor steklenic, ki so bile v ravni vrsti mirno postrojene na točilni mizi, sta sedla za mizo, kjer so se kmalu nato začeli uradni razgovori. Razgovorom prisostvujejo z Viktorjeve strani: Pel Inkovec, Uni Onpivo in Mor Ava, z naše strani pa Vin Jak, Dr. Y. Martini in Dvače Cicvička. (Poročilo o razgovorih objavljamo v celoti malo niže.) Po končanih razgovorih sta vodji delegacij odšla na kratko vožnjo po parku Tivoli, od spremstva pa ni bilo nikogar opaziti. Obisk prijatelja Viktorja je v celoti potekal v prisrčnem vzdušju. Ob obisku štirih jezer v parku Tivoli sta prijatelja izmenjala zdravici (ki ju v celoti objavljamo še malo niže). Srečanje je bilo končano naslednjega dne po času na uri firme Odoka — ob svitu.

Poročilo o razgovorih med delegacijama.

Ko sta prijatelja obravnavala splošno kulturno situacijo na Slovenskem, sta bila istega mnenja, da je treba medsebojne odnose še nadalje krepiti v smislu investiranja v prosvetno in: pro-pitno dejavnost. Nadalje sta se strinjala, da bi bilo v skladu z danimi možnostmi treba vsaj enkrat na štirinajst dni prirediti tekmovanje a la SPENT in najti možnosti za stitmuliranje NK Olimpija.

— Kar se tiče angažiranja novih kulturnih delavcev, se bomo morali obrniti na sledeče kulturne institucije, je poudaril Viktor. To so: Crvena Zvezda, Hajduk, Partizan, Željezničar, Sarajevo, Rijeka, Zagreb, Dinamo (glej statistiko!). Nadalje sta se obe delega-

zirati, demilirati, destruirati, diferencirati, diplomirati, dirigirati, diskreditirati, figurirati, financirati, fluorografirati, jarstrati, garnirati, gravitirati, grudati, harmonirati z, idealizirati, ilegalizirati, impregnirati, informirati, inscenirati, instalirati, integrirati, intelektualizirati, interesirati se za, interpretirati, investirati, jodlati, juvelirati, kalkulirati, kandidirati, karikirati, katranizirati, kikiriki, kiksniiti, klerikalizirati, koketirati, komunicirati, kondolirati, konservirati, kreditirati, kriminirati, kritizirati, kvartati, legitimirati se, lifrati, likvidirati, linčati, lumpati, manevrirati, masturbirati, maturirati, modificirati, mumificirati, nacionalizirati, ne — (glej zgoraj — izgovarjaj počasi in razločno — vsem naštetim glagolom dodaj »ne«), oponirati, pajdašiti se, pasirati, pasivizirati, perforirati, perhorecirati, pervertirati, pohati, popularizirati, pornografirati, preparirati, poducirati (se), provocirati, publicirati, pumpati, recenzirati, reformirati, šercati, telefonirati, telegrafirati, teoretizirati, titulirati, uniformirati, urinirati, ventilirati, vulkanizirati, zabušavati, žirirati ter žonglirati.

V razgovorih je bilo nadalje izraženo mnenje, da bi v prihodnje kazalo dajati kulturnim manifestacijam širši značaj. Tako bi se v bodoče prirejali občni zbori Društva slovenskih književnikov v veliki športni hali v Tivoliju, ki bi bila posebej primerena za fizične obračune med člani. Potem je treba dati poudarek tudi situaciji okrog revij. Posebno je treba paziti na uredništvo Cicibana, ki kaže ostre protustavne tendence, po potrebi ga zamenjati, v kolikor pa bi napovedali kulturni molk, je treba ukiniti še Pionirski list.

Na koncu razgovorov so omenili še obrobna vprašanja, kot je gledališče, literarno in glasbeno življenje. Preden sta se poslovila, sta Viktor in predstavnik naše delegacije podpisala sporazum o kulturnem sodelovanju. Tako naj bi sodelovala predvsem kluba Maribor in Olimpija, ko bi šlo za skupnega rasnega nasprotnika.

x Zdravica Viktorja

Dragi Dimitrij, tovariši in tovarišice! Najprej ti želim srečno novo leto. (objemanje in solze) Ugotavljam, da me vsa tale jazera navdihujejo s posebnim sentimentalnim razpoloženjem, zato bom kratak in žalosten. Mislim, da bi bilo treba prav v kratkem organizirati odhod Olimpije v prvo ligo, kajti s tem bi dosegli idealno ravnovesje med zvezno in republiško blagajno. Izkupiček od tekem, pri katerih sodeluje ljubljanska Olimpija, bi šel iz razloga, ker je Olimpija zvezni klub, v zvezno blagajno. Ker bi bila zvezni klub, bi imela do zvezne blagajne tudi obvezne zvezne dajatve, republiška blagajna pa bi v namen

za svoj klub kakšnih deset milijonov več kot doslej. Ugotavljam, da sta se najini delegaciji v času pogovora sijajno razumeli, kljub različnim alkoholnim stopnjam in različnim oskusom. Nasploh je treba poudariti količino doslej izmenjanih hlapov, ki so dokaz trdnih vezi razumevanja med našima delegacijama. In sploh. Saj so besede odveč. Naj govorijo promiti!

Ugotavljam, da sta se najini delegaciji v času pogovora sijajno razumeli, kljub različnim alkoholnim stopnjam in različnim oskusom. Nasploh je treba poudariti količino doslej izmenjanih hlapov, ki so dokaz trdnih vezi razumevanja med našima delegacijama. In sploh. Saj so besede odveč. Naj govorijo promiti!

Zdravica Dimitrija

In sploh, dragi Viktor! Naše kulturne institucije so sijajne. Podjetje Snaga, Dinos, Reklamservis, tovarna mila Zlatorog, na primer! Snaga skrbi za počestne odnose, Dinos za regeneracijo stare šare, Reklamservis za reklamiranje nepotrebnih artiklov, Zlatorog za učinkovito pranje glav in tujeja perila.

In sploh se strinjam s tovarišem kritikom, ki pravi, da bi bilo treba vzeti v roke Zlatorog milo in počistiti ljubljansko Dramo vseh nepotrebnih artiklov, ki delata zanje reklamo zastopnika Reklamservisa Bojan Stih in Mile Korun. Temeljito bi bilo treba posnažiti, potem pa naprositi Dinos, da preskrbi dobre stare čase in pod umnim vodstvom nadaljevati tako zmožno zasnovani repertoar. Kdo je že slišal, da bi bilo dobro uprizarjati Cankarjevo Pohujšanje in Shakespearovega Kralja Leara (ki je mimogrede povedano, ukraden z Angleškega). Cankar je pa menda danes res preveč pohujšljivo. In strip-tease, prosim lepo. Kje pa so ostali naši lepi načrti o moralni vzdržnosti in planiranih rojstvih? Morda bi, če bi se seveda s tem strinjal TOVARIS KRITIK, uvedli koprodukcijo med ljubljansko Dramo in gostinskim podjetjem Bar Slon. Tako bi tretje dejanje kazalo prenesti v bar, kajti strip-tease pa res ne sodi med naškrobljeni

cvet ljubljanske tovarnišije

Pogoji koprodukcije bi bili takšni: vsi obiskovalci Bara Slon bi prihajali v Dramo na predstavo, vsi obiskovalci Drame pa bi poleg vstopnice za predstavo dobili še vstopnico za bar.

In sploh se dela dan. Sije sonce. Oh, kako lepo! Ukradel bi košček jutranje zarje, čeprav bi se s tem zameril slovenski Moderni, ki je vse svoje imetje prodala Dinosu. Namesto jutranje zarje, ki z njo operira samo še Reklamservis, bi raje ukradel kakšnega psa na gori, ki ga je ravnokar z Zlatorog prašnim praškom umil Dane Zajc.

Hik, na zdravje, prijatelj, ne pozabi name in na slovensko kulturo! Podpišiva se z leskovo palico v pesek. Hic iacent, requiescant in pace!

VIKTOR
DIMITRIJ

Na lublanskem plac

Servus Jože, a s se par zdravju. A s gledu zanč po telviziji, je pa fejest povedu tist profesor, mejduš, dč je. Veselu bot, de s Lublančan, k se t nou treba več slovensne učit. Spadaš pa tut met tistoh 10 % Slovencev, k živi u Lublan. Mislom, d ouš tut ti za moderniste in se nouš boriu za tist, kar je preživél. Sej s vendar Lublančan. Kaj p tist, če smo se učil par kmetoh, zdej smo na vrst mi, meščan, Lublančan. Tukij ni teror, ampak norma, d povem, čista norma. Kaj p s frazam, usak Prekmurc, Stajarc, Korošec pa tut Dolenc lahko zdej pride k nam, pa se par nas nauči, kak naj p se prou govoril po slovensk. Lublana, Lublana, to, mejduš, kok to, d se nismo tega že prej spomnal. Je pa glauca ta profesor, d je kaj taga podrunto, k se sam ne zna lublanske.

Vejce bomo zdej tut po novem postaulal. Pauza — vejca, s t' zatakne — vejca, kihnjš — vejca. Mejduš bo to nobal. Zdej bom še jest znou kakšno vejco prou postaut, pa moja tastara tut. Viš, kak bo to fajm.

Pa še nova slounca bo iššla. Otroc se bojo zdej še več fonemat učil. Tist naš slovensk v bo kar štirkat zastopan. Ta četartga se ujó usi djak prou lahk naučal, k znajo usi itak več al mən anglešk. Stavk bo mu odslej sam štir stavčne členke, pariatiskov nou več. Veš tou hudičou nobal, pa parstojn so že potardal to novo slounco.

Use u najlepšem redu, sam ča sč noujo pol spet spomnal, da blo useen bolš, dčp ar tastaram ostal. Men pa p tu kar pasal, b člouk usaj vedu, de zna prou slovensk govort. Tko p usej kakšnga usej pošten u rat poslou.

Epilog: VREMENA (NEPISMENIM) KRANJCEM BO DO SE ZJASNILA...!

- 1:1 (1:1)
- Dinamo : Beograd
- 0:1 (0:1)
- Partizan : Radnički
- 4:3 (3:1)
- Crvena zvezda : Zagreb
- 2:1 (1:1)
- Rijeka : Vardar 2:0 (2:0)
- Sutjeska : Sarajevo
- 1:2 (0:0)
- Vojvodina je bila prosta

LESTVICA

Partizan	24	15	5	4	49:28	35
Sarajevo	24	13	5	6	44:27	31
Rijeka	25	13	5	7	44:27	31
Željezničar	24	12	6	6	34:23	30
C. zvezda	24	12	6	6	44:36	30
Zagreb	24	10	5	9	42:35	25
Dinamo	24	11	3	10	32:27	25
Vojvodina	24	7	9	2	28:30	23
Radnički	24	7	8	9	36:32	22
Vardar	24	6	9	9	20:27	21
Hajduk	25	6	8	11	24:36	20
Beograd	24	6	6	12	25:36	18
Trešnjevka	24	6	6	12	24:41	18
Sutjeska	25	6	6	13	27:51	18
Velež	25	7	3	15	33:50	17

Sarajevo — Rijeka, Vardar — Crvena zvezda, Zagreb — Partizan

ciji strinjati, da je v slovenski kulturi treba abalientirati, abandonirati, abdicirati, abortirati, absolutizirati, blendati, boljševizirati, briljirati, centralizirati, cesaropapizirati, civilizirati, čifutariti, debilitirati, decentralizirati, degažirati, degenerirati se, degradirati, dekomponirati, dekoncentrirati, dekorirati, demokrati-

Zelo konkretno o nekonkretnih konkretnostih

Tisti trenutek me je bila nenadoma obšla imenitna misel, genialno spoznanje: kaj, sem se vprašal, sploh delaš ves ljubi semester na teh straneh, čemu tvoje delo, za koga in zakaj. Bal sem se, da sem isti trenutek prenehal biti sin slovenske zemlje, ker sem zavrgel eno njenih poglobitnih postavk: delaj, poslušaj bobnarje in moli za njimi, četudi ne razumeš besed, ponavljaj do zloga zvesto, kajti papagajstvo je velika umetnost, še prevelika za nas, in čezenj se nikdar ne povzpneš. A že samo s tem, ko zatrujem, da nisem grešil, ko sem delal greh, se skušam razglašati za Slovenca. Kajti — biti Slovenec pomeni namesto avtohtone pravice do zgodovinskega krojaštva sprejeti za vselej odvezo na svojo grbo, sprejeti s tem svinčeno svetinjo okoli vratu, popotno palico v roke in daleč tam v daljavi svetlo, čisto (prej šesterokrako) znamenje. Potlej je zelo enostavno: naravnost, ne na levo ne na desno, biči pokajo, ti pa pojdi!

Ko sem prebiral našo lepo domačo besedo, sem si moral prav s tako preteklo in sedanjo determiniranostjo razložiti, zakaj sem našel v njej toliko in toliko zanosnih klicajev in zamolkov, skoraj nikjer pa nobenega vprašaja. Mi se sploh ne vprašujemo, že od nekaj se ne in se še ne bomo. Kam pa bi prišli, ko bi vpraševali, ali je noč črna!

Zategadelj mislim, da je bil moj vprašljivi trenutek zaresno razodetje. Seveda, ugovarjali mi bodo, da nisem zaslužil s tem ne gloriole okoli glave in da si tudi še nisem zagotovil svoje vrste v knjigi ljudskih herojev, in bodo rekli v dokaz, da me je spoznana obšla prav zato, ker mu lahko odgovorim. Gotovoda, in še lahko.

Poklican sem bil, sem spoznal, v prvi vrsti zavoljo reševanja vprašanja študentovske kulture. (Ko pravim »reševanje« in ne »rešitev«, hočem s tem jasno naznačiti razloček, ki je v tem zaobsežen, in hkrati spomniti na analitično dvojico »delovanje« in »delo«, ki še posebej implicitno ponazarja delitev dela v tistem smislu, da so nekateri naklonjeni samo iterativnim glagolskim oblikam, zato samo »rešujejo« in »delujejo«, nič kaj radi pa »delajo«, in imajo od »delovanja« tudi neprimerno večji prid. Zavoljo tega sem se v tem času tudi jaz navdušil za »reševanje«.) Reševanje vprašanj na področju študentovske kulture pa se mi je izkazalo, da ni tako zapleteno in tudi ne terja takih kupov materialnih sredstev; po temtatem se pravzaprav vsi od mene navzgor tega početja zastojajo boje.

Kajti treba je resnično zelo malo, in dasi sem ostal pri reševanju še zdaj, dasi se nisem dokopal do rešitve, sem vendarle započel nekaj ključno osnovnih akcij. V anale se bo z najmočnejšimi črkami zapisala pač tista s področja gledališke umetnosti (govorim namreč vseskozi o umetnosti, če ne, so krive nekatere naše razprave, po katerih sem se zgledoval). Zastavljal sem mi je namreč velik problem, kako si mladi gospodiči, obiskovavci teatra v Drami ne bi zmečkali hlač. Veliko, ki so prišli po kulturne nasvete, se mi jih je namreč pritoževalo zavoljo izboklin na kolenih. Takšni kulturni »špasi«, pravijo, je za študenta danes še predrag. Nekoliko več časa mi je pojedla operna hiša: zaradi nje sem obletaval nekaj dni vse ljubljanske postaje LM in TNZ (moram priznati, da so me bili veseli, ker, pravijo, čutijo do našega lista še posebno afiniteto), da sem ustregel tistim gospodičnam poslušavkam, ki so terjale, naj naši organi postavimo pozapra biljeterje, zločince, da ne bodo puščali ljudi v opero še dolgo po začetku. Priznam, da ljubitelji likovnih veščin pri meni niso našli suhe strehe, a vseeno ne bodo mogli zanikati, da se nismo zbrali navdušeni nekega nedeljskega popoldneva na nekem ljubljanskem Odpadu, kjer sem jih seznanil s sodobno slikarsko, kiparsko in ne vem še kakšno umetnostjo. Toliko, ni dosti, malo pa tudi ne. Za odgovor vsakakor dovolj.

Vse kaj drugega bi seveda bilo, ko bi doživeli svoj čas vpraševanja še drugi, ko bi še drugi šli dajat svoj odgovor. Ker pa pravijo, naj se študentovska para v te reči ne vtika, ker pravijo, naj skrbimo za svoj kruh, ki da je tako boljši kot njihova nekdanja čebula, zato ne rečem nič (ker ne smem), in jim celo želim, naj jih ne doleti usodna ura. Kam bi sicer ubežale vse komisije za podeljevanje nagrad, ki imajo v svojih telefonskih imenikih zapisanih tako malo imen. In kam bi se skrila naša visokostna SAZU, ko bi morala razkriti svoj sistem za sprejemanje v svoje čislane vrste. To danje le za primer, saj spraševati sploh nočem (in tudi ne smem).

Ne bi ponavljal, pa vseeno: račun lahek, naj se obrnem kakor koli. Hujše je bilo moje detektivsko podjetje, poplačano sicer z neuspehom, a za nas tudi to ni tako redka plača. Priznam, ko sem pomislil na predmenojce, ki so na teh straneh zganjali našo stoletno kulturno burko, sem čutil strah v kosteh, ko sem sprejemal to kulturno burko tudi za svojo. Slišal sem bil, kako se je pred kratkim naše kulturno-ozračje tako spremenilo, da je baje spreobrnilo še moje prednike na teh straneh, jih zasukalo za pol kroga in postavilo na glavo. Taka rotacija sicer ni nič kaj nenavadna, a naše navadnosti izzvene najpogosteje kot nenavadnosti. Tako pravi že veste katera stran. Ta stran nosi seveda vseskozi očala (kaj bi se človek podajal v nevarnost, saj te lahko spoznajo in te lahko sonce opeče!), imenovala jih je prizmo svojega prepričanja, in skozi prizmo tega svojega prepričanja se je torej videlo, da stoje moji predniki na glavi. Mi, ki smo pametni, in ki nimamo kaj zgubiti, ve-

mo: če eden od naju stoji na glavi, pomeni, da ne stoji prav; prepirava se lahko, kateri ne stoji prav. Če gleda poleg tega eden še skozi prizmo svojega prepričanja, se zadeva toliko bolj zaplete, ker nastane še možnost, da tudi prizma prepričanja ne stoji prav, ali pa da ima vsaj tehnično napako. Rešitev je v takem primeru edino ena: kdor ima poleg svojega še uradno prepričanje, obstane močnejši, obstane torej na nogah, moji predniki pa so bili po glavah poslani »na druga delovna mesta«. Ne glede na to, da jim to ni brnilo še naprej pisati na svoje nekdanje strani. Zategadelj moramo govoriti tu predvsem o demokratičnosti, dasi bi lahko govorili v isti sapi tudi o tisti večni resnici in večnem videzu, o čemer pa raje ne (ker ne smem). Obračaj sem, obračaj tja, uganke nisem mogel razrešiti in še zdaj ne vem, pri čem sem, kajti belo ni več belo v tej naši ljubi »stvarnosti«, ampak je postalo črno, in zato sem tudi sam ostal kar pri dvobarvnem gledanju. To je, če drugega ne, vsaj najzanesljivejše. Tolaži me poleg tega tudi resnica, da pri nas sploh nihče in sploh nikjer in sploh nikoli ne ve, pri čem je. Ker sploh ni mogoče vedeti. Zato je kajpa najbolje abstrahirati vse te posttranske zadeve, in verjeti samo našemu časopisju, tam je vse tako lepo, tam se razodeva sam »procvit in prosper«, kakor bi rekel Cankar.

Upam, da mi ne bo nihče zameril, ker sem se na teoretičnih izhodiščih in pogojenostih študentovske kulture zadržal tako dolgo. Prepričan sem namreč, da brez načelne teoretske osnove ne moremo nikamor, še več, da je ta osnova poglobitna zadeva in prva zadeva v kulturi vobče, vsekakor pa dosti pomembnejša od konkretnih kulturnih dejanj in dosežkov. S tem nočem reči samo to, da so altamirski primitivci risali in dolbili svoje primitivne vizije v steno po strogih, umnih in neprimitivnih navodilih bodisi, jamskega sveta, ali sekretariata za kulturo, ampak hočem zatrditi predvsem to, da brez politike ne gre, ne gre brez ekonomske politike, ne brez politične politike in zatorej tudi ne brez kulturne politike. Politiki mi bodo seveda spet ugovarjali, da je njihova politika prav tako nedeljiva, kot je nedeljiva naša umetnost, in jan rad verjamem, saj je samo tako razločljivo, zakaj politizira v kulturi ekonomist ali politik v ožjem pomenu besede, nikakor pa ne kulturnik sam. Ne zanikam, da je prišla tako naša kulturna teoretska osnova v škripce, a to ni n. jmanj pomembno, zapomnite si to, pomembnejše je vsekakor, da taka osnova sploh je. Za varnost in legalnost našega početja.

Zastran take prepričanosti naj namignem na svoja konkretna kulturna dejanja in dosežke samo mimogrede. Predvsem bi moral poravnati vsaj zdaj svoj račun z (našo) Sodobnostjo. Nihče ne more zanikati, da obstoje med našimi stranmi vsekakor intimnejše zveze, ki se razodevajo na primer že v tem, da zelo radi ponatiskujemo krajše citate drug od drugega, le s tem razločkom, da zna Sodobnost izbrati v naši hiši lepše in tudi mikavnejše odlomke. O kakršni koli ignoranci potemtakem ne bomo govorili, saj nam bi bilo resnično žal, posebej še zdaj, ko poslušamo njene mile tožbe, kako jo je slovenska kritika mačehovsko oznanila. Sicer pa, če postanemo sentimentalni še mi, kdo pa je pisal javno o Tribuni, kdo? Ne rečem, popularizacija je bila, čeprav ustna, telefonska, podtalna in ciklostilna, a javna ne. Ko pa ne bi pokazali za cenjeno revijo prav nobenega zanimanja, bi s tem očitno ne delali prav, saj nam je le-ta posvečala na začetku svojega zadnjega rojstva toliko besed, in prav iz njenih ust smo zaslužili zvoneči plemiški vzdevek »kannonenfutter«.

Priznajmo obenem, da je tej počastitvi sicer botrovalo DSK, s katerim nas vežejo prav tako bratski odnosi. Prepričan sem, da se jim nisem izneveril. Ali pa morda v eni sami malenkosti: kdor je zvesto nasledoval poezijo na naših straneh, je moral gotovo zapaziti, da sem skušal pri izboru avtorjev uveljaviti tisti princip, ki se mu je naše DSK z vso postavo uprlo, ko ga je hotelo uveljaviti tudi Društvo srbskih književnikov, namreč princip afinitete, v mojem primeru pač osebne afinitete. To niti ni pomembno, glavno je, da sem zavrgel vsakršen milostno uvideven ključ.

O TV smo molčali, vendar ne namerno. Ker si je prav zadnje čase zadalo Delo (konkretno za Delo: slovenskega bravca je tako razvadilo s pisanjem srečnih pisemskih izlivov, da bomo sčasoma brali na njegovih straneh le še tarnanje o potrghanih tulipanih, kar pa je hujše, je vzgajanje take mentalitete pri bravcih, da ti enačijo z Delom celo Tribuno in tudi njo zapišejo s pismi) težko nalogo spremljati s kritično oceno TV program za povprečnega gledavca, vidimo, da nismo naredili napak: povprečnih bravcev in gledavcev Trubuna nima več (tisti so se že odpovedali), nadpovprečnih oddaj pa TV ne premore.

Čutim ob sklepu, da nisem storil dovolj za našo skupnost. Zato se zdaj napravljam na pot kulturnega moledovanja. Brez vseh zadržkov bom stopil med naše vrhove, in če bo sreča mila, pa bogovi naklonjeni, vam izprosim do konca svojih dni morebiti vsaj skromno dvorano. Mogoče celo več. Čeprav bo hudo, čeprav bi mi morala kultura preiti v meso in kri, pa mi je namesto tega prešla v želodec, bom to poslanstvo izpolnil. Tudi Kačur ga je, in tudi Kačur je bil slovenski kulturnik.

Herman Vogel

ŠOPEK ZA...

Na željo mnogih naših zvestih bralcev (pa najsi že spremljajo naš list zaradi simpatij ali dolžnosti), smo se za danes odločili, da rubriko Aktualna karikatura ukinemo in to iz več razlogov. Smešenje in kritiziranje naše Sodobnosti je družbeno škodljivo nasploh, še posebej pa, če je neargumentirano, aprioristično, zaletavo. Zlasti nas pa vodi misel, da mora vsaka kritika vsebovati tudi že izdelano shemo, kako bi odpravili določene napake. Ker pa smo mladi in nekonstruktivni, in zato še ne moremo imeti pravega vpogleda in izkušenj, kako se danes »Kaj rešuje«, se neposredno pred koncem leta svojih napak zavemo in jih v mejah objektivnih možnosti tudi popravimo.

Ker je znano, kako pozitiven vpliv je imela naša pred leti tradicionalna rubrika Šopek za... na družbeno zavednost in splošno odgovornost ljubljanskih študentov, še posebej pa na njihovo prvo državljansko dolžnost dati domovini zdravih in zavednih sinov, jo ponovno uvajamo. Zdi se nam, da bomo tako prispevali dostojen del k vsesplošni akciji za večanje naše slovenske, danes tako nizke natalitete.

...NAŠE GOSPODARSTVO

...SOCIALISTIČNO GOSPODARSTVO

...PRODUKTIVNO GOSPODARSTVO

SPOROČILO

Univerzitetni odbor ZSJ ljubljanske univerze sporoča, da je večer mlade slovenske poezije preložen na soboto, 5. junija ob 20. uri na Cankarjevem vrhu na Rožniku. V primeru slabega vremena bo prireditev v dvorani Študentskega naselja.